

Indholdsfortegnelse for bilag

1 Godkendelse af referat	2
Bilag 1: Referat - Åbent	2
2 Kommende sundhedspolitik v. Otto Orth (MSO)	5
Bilag 1: Forklæde sundhedspolitik	5
Bilag 2: Sundhedspolitik	7
Bilag 3: Slides Sundhedspolitik 2020-2024.....	16
3 Opfølgning på tests, målinger og screeninger i Børn og Unge (OKJ)	27
Bilag 1: Indstilling- Rådmandsmøde 9-4 om test, målinger og screeninger	27
Bilag 2: Bilag 1 - Uddybende notat om redskaber_DOCX	36
Bilag 3: Bilag 2 - National trivselsmåling og kommunal sundheds- og trivselsmåling 2018-2019_DOCX.....	52
4 Forberedelse af møde i Børn og Unge-udvalget (HvB)	56
5 Opsamling på udvalgsrådet vedr. Ungehandleplanen (OKJ).....	56
Bilag 1: Beslutningsmemo til rådmandsmøde_DOCX.....	56
Bilag 2: Bilag 1 Indstilling _DOCX.....	58
Bilag 3: Bilag 2_ Forklæde udvalgsrådet den 27_DOCX.....	70
Bilag 4: Bilag 3_Handlingsplan DOCX.....	76
6 Drøftelse af høringssvar til erhvervshandleplan (tema om overgang til uddannelse) (OKJ)	83
Bilag 1: Memo- drøftelse på af høringssvar til erhvervsplan_DOCX.....	83
Bilag 2: Udkast til erhvervshandleplan_arbejdskraft og talent_DOCX.....	86
7 Børn og Unge-udvalgets temadrøftelse af anlæg og skolebyggeri (HP).....	94
Bilag 1: Præsentation af temadrøftelse af skolebyggeri og anlægsudfordringer	94
8 Eventuelt.....	97
9 (Lukket).....	97
10 (Lukket)	97

Bilagsforside

Dokument Titel: Referat - Åbent

Dagsordens titel Godkendelse af referat

Dagsordenspunkt nr 1

Referat

MBU - Rådmandsmøde

Dato: 27. marts 2019
Tid: 09:15 - 11:30
Sted: Grøndalsvej 2, lokale 1128
Deltagere: Hans van Binsbergen (HvB)
Anne Merethe Løvmose (AML)
Henning Mols (HM)
Helle Bach Lauridsen (HBL)
Hardy Pedersen (HP)
Thomas Medom Hansen (TM)
Martin Østergaard Christensen (MØC)
Flemming Staub (referent)

Afbud: Susanne Hammer-Jakobsen
Ole Kiil Jacobsen
Stefan Møller Christiansen

Bemærk:

1 Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

2 Orientering om tidsplaner m.v. for Stærkere Læringsfællesskaber (HBL)

Punktet indeholdt en orientering om de næste skridt og tidsplaner for stærkere læringsfællesskaber, dels ift. den fælles kompetenceudvikling og dels ift., hvordan dagtilbud, skoler, fritidstilbud og fællesfunktioner samarbejder med læringspartnerne om at udvikle den professionelle praksis lokalt.

Susanne Holst (SH) deltog. SH oplyste blandt andet:

- Læringspartnerne bliver taget rigtig godt imod, når de kommer ud. Det har stor værdi, at læringspartnerne kommer fra praksis
- Overordnet handler det om at binde forvaltning og skole / dagtilbud / FU tættere sammen
- Der var positiv evaluering af læringsdag 1.

HBL orienterede fra et distriktsledermøde om at der havde været meget positiv respons på læringsdag 1, også fra ressourcepersoner.

TM spurgte ind til, om der er forhold, der mødes med kritik. SH og MØC orienterede om, at der er enkelte opmærksomhedspunkter, som er drøftet med BUPL.

Aftalt at SH er opmærksom på, hvornår det er relevant, at hun deltager på et rådmandsmøde igen med en orientering om SLF. **Ansvar: HBL**

Beslutninger: Rådmanden tog orienteringen til efterretning.

3 Måldel Budget 2020 (OKJ)

Indstilling om, at

- videreføre mål og indikatorer fra B2019 til B2020 med de korrektioner, der evt. må komme til opgørelsen af overgang til ungdomsuddannelse, som opfølgning på den nye nationale Ungemålsætning.
- drøfte, hvordan drøftelsen om ambitionsniveau i Aarhus skal foregå i udvalget.

Søren Bang-Kristjansen og Bjørn Bjorholm Stilling deltog.

Det blev drøftet, at når der er flere røde smileys i belysningen af udviklingen i indikatorerne, så skal det bl.a. ses i sammenhæng med, at målene er ambitiøse. TM tilkendegav, at det er en god idé med en vis kontinuitet over tid fsa. målene.

Beslutninger: TM tiltrådte forslaget om at videreføre mål og indikatorer som indstillet. Emnet behandles på udvalgsmødet den 10. april 2019.

4 Forberedelse af møde i Børn og Unge-udvalget (HvB)

Jesper Callesen (JC) deltog.

Forberedelsen af udvalgsmødet 27/3 blev aftalt. MØC orienterede om, at der som noget nyt vil være en kort orientering om, hvad der sker i Børn og Unge lige nu, fx fsa. Stærkere Læringsfællesskaber.

Temadrøftelsen om unges overgang fra grundskole til uddannelse og job blev drøftet, herunder spørgsmålet om erhvervspraktik, konkrete elementer samt ambitionsniveau. Slides, drejebog og forklæde blev godkendt.

5 Eventuelt

Intet til referat.

Bilagsforside

Dokument Titel:	Forklæde sundhedspolitik
Dagsordens titel	Kommende sundhedspolitik v. Otto Orth (MSO)
Dagsordenspunkt nr	2

Udvikling af Aarhus Kommunes sundhedspolitik 2020-2024 Temadrøftelse i Børn og Unge-udvalget d. 10. april 2019

26. marts 2019

Side 1 af 1

Aarhus Kommune skal have en ny sundhedspolitik gældende for perioden fra 2020-2024. Den skal derfor vedtages inden udgangen af 2019.

I Aarhus Kommune arbejder vi med sundhed på tværs af magistratsafdelingerne. Sundhed fremmer børns udvikling og læring. Sundhed hjælper den unge godt på vej med uddannelse og arbejde. Sundhed fremmer, at den voksne danner familie og tager del i arbejdsmarkedet og samfundslivet. Sundhed muliggør, at den ældre lever længst muligt i eget liv.

Sundhedspolitikken udgør en fælles ramme for arbejdet med sundhedsfremme og forebyggelse i et familieorienteret 0-100 års perspektiv på tværs af forvaltningsområder i Aarhus Kommune. Dette afspejler sig i, at Sundhedspolitikken står på alle tre dimensioner af de Fælles Velfærds mål og taler direkte ind i kerneopgaverne på tværs af forvaltningsområderne:

- En by hvor alle er sunde og trives (målt på trivsel og middellevetid)
- En by med fællesskab og medborgerskab (målt på ensomhed)
- En by med brug for alle (målt på ungdomsuddannelse og selvforsørgelse)

Den nye sundhedspolitik bliver fjerde generation af sundhedspolitik i Aarhus Kommune og ambitionen er, at bygge videre på de mange gode erfaringer og viden, vi har fået de seneste år. Her i blandt arbejdet med de fælles investeringsmodeller, hvor der lige nu arbejdes med systematisk tobaks- og alkoholforebyggelse samt diabetes.

Vi foreslår derfor at videreføre de fire udvalgte satsningsområder i nuværende sundhedspolitik:

- Sammen om sundhed hele livet
- Mere lighed i sundhed
- De største sundhedsudfordringer
- Mere sundhed for pengene

Dagsorden

1. Kort indflyvning til sundhedspolitikken og sammenhængen til Børne- og ungepolitikken ved Sundhedschef, MSO, Otto Ohrt og Kontorchef, MBU, May-Britt Kullberg.
2. Oplægget til drøftelse vil fokusere på udvalgets visioner for den nye sundhedspolitik, og på hvordan børn og unge området spiller ind i sundhedspolitikken.

SUNDHED OG OMSORG

Sundhedsstrategi og forebyggelse
Aarhus Kommune

Sundhedsstaben

Rådhuset 2
8000 Aarhus C

Direkte e-mail:
oec@aarhus.dk

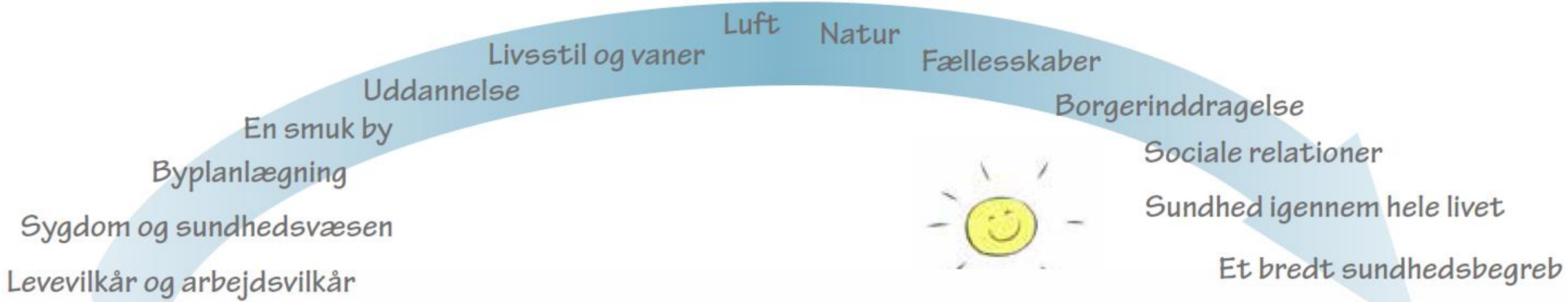
Sagsbehandler:
Eva Dalum Olsen
Ruth Kjær
Ulla Parbo Hefsgaard

Bilag 2/3

Dokument Titel:	Sundhedspolitik
Dagsordens titel:	Kommende sundhedspolitik v. Otto Orth (MSO)
Dagsordenspunkt nr	2

Udvikling af Sundhedspolitik 2020-2024

Sundhedspolitikken vedrører os alle

Hvor har vi viden fra?

Vi står på erfaringer og viden fra de forrige sundhedspolitikker, redegørelser herfor, og prøvehandling på tværs af forvaltningsområderne.

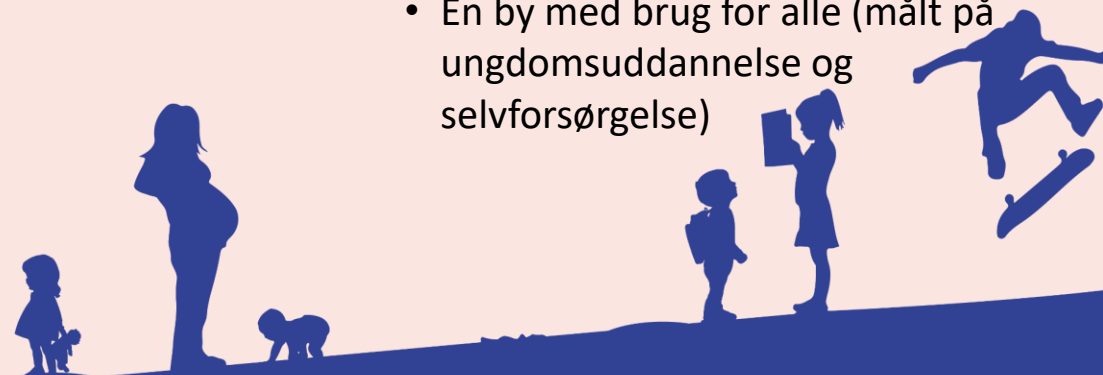
Investeringsmodeller for tobak, alkohol, lænderyg og diabetes.

Sundhedsprofildata og Kvalitetsrapporten er med til at pege på, hvordan vi tilrettelægger nye indsatser.

Nationale pejlemærker fra bl.a. KL og anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen, sikrer kvaliteten af vores arbejde.

Fælles mål:

- En by hvor alle er sunde og trives (målt på trivsel og middellevetid)
- En by med fællesskab og medborgerskab (målt på ensomhed)
- En by med brug for alle (målt på ungdomsuddannelse og selvforsørgelse)

Rammen og Børne og Unge politikken

1. **Sammen om sundhed:** Forældrene er helt afgørende for, at børn og unge vokser op som sunde børn, der trives, lærer og udvikler sig, hvorfor familieperspektivet er i fokus
2. **Lighed i sundhed:** Tidlige og rettidige indsatser med særlig opmærksomhed på barnets tryghed og tilknytning
3. **De største sundhedsudfordringer:** Sunde vaner skal være en naturlig del af hverdagen, hvor gode børn- og ungemiljøer understøtter trivsel, robusthed og bevægelsesglæde samt give gode rammer for mad og måltider
4. **Mere sundhed for pengene:** Stærkere læringsfællesskabe med vidensbaseret udvikling af praksis samt investeringsmodeller (lige nu på: tobak, alkohol, overvægt og genindlæggelser af småbørn)

Anbefalinger til rammen

1. Sammen om sundhed hele livet – partnerskaber og fællesskaber

- Helhedsorienterede tilgange
- Styrkelse af partnerskaber og samarbejde med civilsamfundet
- Lokale modeller og bæredygtighed

2. Lighed i sundhed:

- Tidlige og rettidige indsatser, fokus på familien
- Målrettede indsatser
- Differentierede tilbud, inklusion frem for stigmatisering
- Strukturelle indsatser

3. De største sundhedsudfordringer:

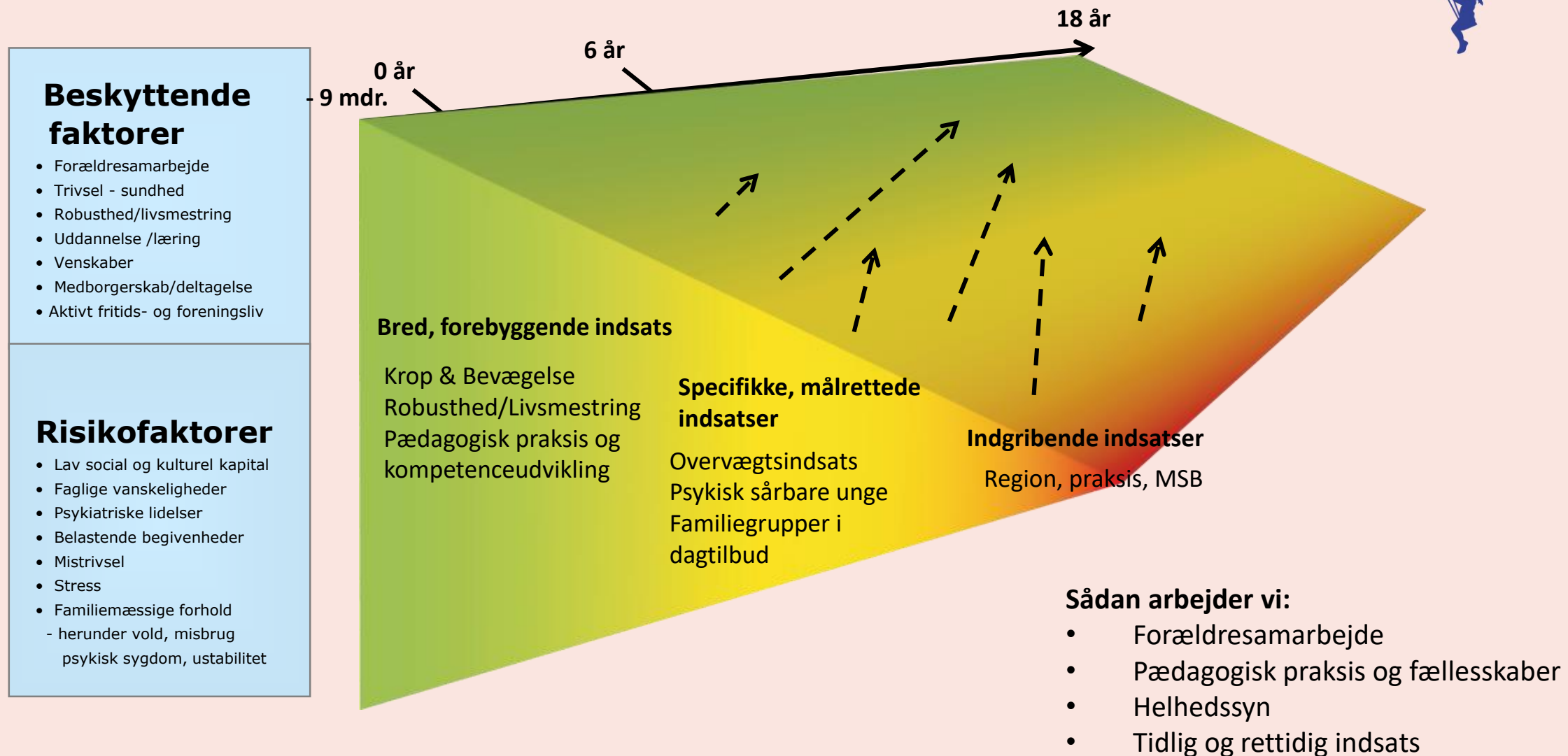
- Mental sundhed; handlemuligheder og fællesskab.
- Integration af indsatserne i dagligdagen, der hvor aarhusianerne bor, lever og arbejder.
- Målrettet sundhedsfremme og forebyggelsesindsats
- Én indgang til kommunen.

4. Mere sundhed for pengene:

- Stærkt videns- og datagrundlag, samt datadeling som fundament for prioriteringer
- Opbygning af investeringsmodeller og igangsættelse af fælles prøvehandling.
- Styrkelse af de fagprofessionelles rolle i sundhedsfremme og forebyggelsesarbejde

Vi arbejder ud fra forebyggelsestrekanten

Data fra Børn og Unge

Fysisk sundhed

Overvægt

15,3 % af eleverne i 0., 6. og 9. klasse er overvægtige

- Udsatte/sårbare 26,4 %,
- Alle andre: 13,7 %

Rygning

20 % af eleverne i 9. klasse ryger

- 5 % ryger én gang om ugen
- 5 % ryger dagligt.

Alkohol

80 % af eleverne i 9. klasse har drukket alkohol

- 72 % af dem har prøvet at være rigtig fuld

Bevægelse

- 39% af eleverne bevæger sig mindst 4 timer om ugen i skoletiden
- 61% bevæger sig mindre end 4 timer om ugen

Elevernes trivsel

Mobning

Elever i 4.-9. klasse der 'sjældent' eller 'aldrig' oplever mobning: 91,9 %
(Landsgennemsnit 91,5 %)

- Udsatte/sårbare: 85,9 %
- Alle andre: 93 %

Ensomhed

Elever i 4.-9. klasse der 'sjældent' eller 'aldrig' føler sig ensomme: 81,7 %
(Landsgennemsnit 79,9 %)

- Udsatte/sårbare: 73,3 %,
- Alle andre: 81,7 %

Sammenhæng ml. Bevægelse og Ensomhed

- 3,1 % af eleverne, som bevæger sig mindst 4 timer om ugen føler sig ensomme
- 5,7 % af eleverne, som bevæger sig mindre end 4 timer om ugen føler sig ensomme

? Hvad vil I særligt have fokus på i den kommende sundhedspolitik?

Eksempelvis		
Forudsætninger for læring <ul style="list-style-type: none">• Krop og bevægelse• Mental sundhed	Mental sundhed og trivsel <ul style="list-style-type: none">• At lære børnene livsmestring• Unges psykiske sårbarhed	Fysisk sundhed: <ul style="list-style-type: none">• Tobak, alkohol og stoffer• Overvægt

Sådan arbejder vi med det:

- Forældresamarbejde
- Pædagogisk praksis – fokus på børnefællesskaberne
- Helhedssyn på barnet og familien
- Tidlig og rettidig indsats

? Hvordan kan vi arbejde på at sikre en forankring af det sundhedsfremmende og forebyggende arbejde i dette udvalg?

Bilag 3/3

Dokument Titel: Slides Sundhedspolitik
2020-2024

Dagsordens titel: Kommende
sundhedspolitik v. Otto
Orth (MSO)

Dagsordenspunkt nr 2

Udvikling af Sundhedspolitik 2020-2024

Luft Natur Fællesskaber
Livsstil og vaner Uddannelse
En smuk by Byplanlægning
Sygdom og sundhedsvæsen
Levevilkår og arbejdsvilkår

Borgerinddragelse
Socialt nærmiljø
Social kapital
Social ulighed og udsathed

Sundhed igennem hele livet
Et bredt sundhedsbegreb

Sundhedspolitikken vedrører os alle

Jord
Drikkevand
Spildevand
Vand
Forurening
Affald
Ulykker
Støj
Transport
Bæredygtighed

Hvor har vi viden fra?

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

Vi står på erfaringer og viden fra de forrige sundhedspolitikker, redegørelser herfor, og prøvehandlinger på tværs af forvaltningsområderne.

Investeringsmodeller for tobak, alkohol, lænderyg og diabetes.

Sundhedsprofildata og Kvalitetsrapporten er med til at pege på, hvordan vi tilrettelægger nye indsatser.

Nationale pejlemærker fra bl.a. KL og anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen, sikrer kvaliteten af vores arbejde.

Fælles mål:

- En by hvor alle er sunde og trives (målt på trivsel og middellevetid)
- En by med fællesskab og medborgerskab (målt på ensomhed)
- En by med brug for alle (målt på ungdomsuddannelse og selvforsørgelse)

Anbefalinger til rammen

1. Sammen om sundhed hele livet – partnerskaber og fællesskaber

- Helhedsorienterede tilgange
- Styrkelse af partnerskaber og samarbejde med civilsamfundet
- Lokale modeller og bæredygtighed

2. Lighed i sundhed:

- Tidlige og rettidige indsatser, fokus på familien
- Målrettede indsatser
- Differentierede tilbud, inklusion frem for stigmatisering
- Strukturelle indsatser

3. De største sundhedsudfordringer:

- Mental sundhed; handlemuligheder og fællesskab.
- Integration af indsatserne i dagligdagen, der hvor aarhusianerne bor, lever og arbejder.
- Målrettet sundhedsfremme og forebyggelsesindsats
- Én indgang til kommunen.

4. Mere sundhed for pengene:

- Stærkt videns- og datagrundlag, samt datadeling som fundament for prioriteringer
- Opbygning af investeringsmodeller og igangsættelse af fælles prøvehandlinger.
- Styrkelse af de fagprofessionelles rolle i sundhedsfremme og forebyggelsesarbejde

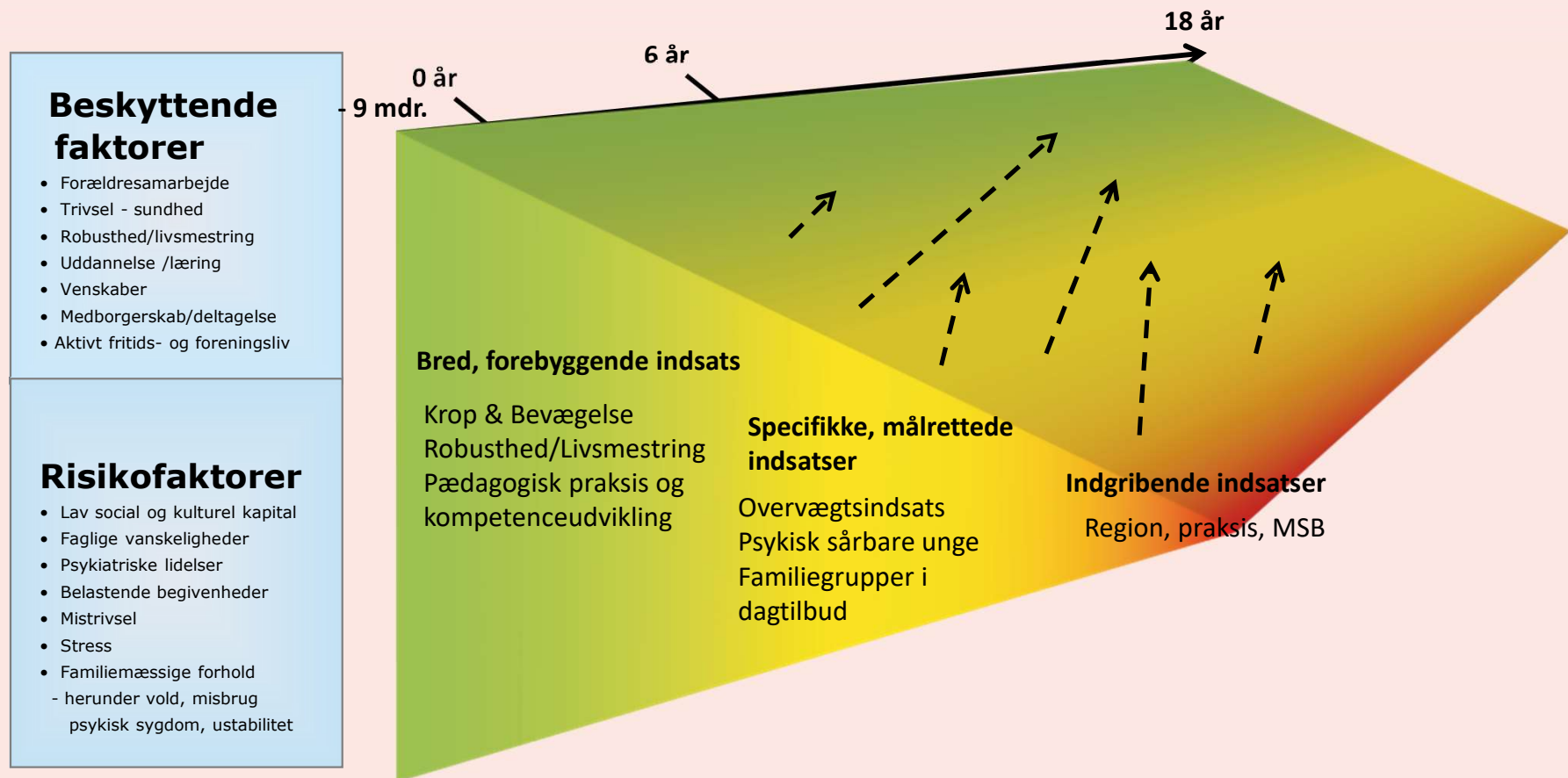

Rammen og Børne og Unge politikken

1. **Sammen om sundhed:** Forældrene er helt afgørende for, at børn og unge vokser op som sunde børn, der trives, lærer og udvikler sig, hvorfor familieperspektivet er i fokus
2. **Lighed i sundhed:** Tidlige og rettidige indsatser med særlig opmærksomhed på barnets tryghed og tilknytning
3. **De største sundhedsudfordringer:** Sunde vaner skal være en naturlig del af hverdagen, hvor gode børn- og ungemiljøer understøtter trivsel, robusthed og bevægelsesglæde samt give gode rammer for mad og måltider
4. **Mere sundhed for pengene:** Stærkere læringsfællesskabe med vidensbaseret udvikling af praksis samt investeringsmodeller (lige nu på: tobak, alkohol, overvægt og genindlæggelser af småbørn)

Vi arbejder ud fra forebyggelsestrekanten

Hvilke udfordringer peger data på?

- Elevernes trivsel
- Overvægt
- (Aarhus tal evt. sammenlignet med landsgennemsnit)
- (sårbare udsatte sammenlignet med gennemsnit)

Opgaven for §17, stk.4 udvalget

- Sundhedsfremme i et 0-100 års perspektiv

- **ALKOHOLKULTUREN I AARHUS:** d. 27. marts. Ændring af alkoholkultur - alternative fællesskaber og alkoholfrie alternative.
- **GEOGRAFISK ULIGHED I SUNDHED:** d. 10. april. Strukturelle indsatser og målrettede indsatser ift. samarbejdet på tværs
- **MENTAL SUNDHED:** d. 8. maj. Fokus på hvad vi ved og hvad der virker? Fokus på unge. Brug af fællesskaber som en del af løsningen
- **MENNESKER MED HANDICAP:** d. 6. juni. Fokus på de mennesker, der særligt ramt af psykisk og fysisk handicap, og sikre koblingen til handicappolitikken.

Sundhedsfremmeudvalgets opgave er:

Via borgernes syn på sundhed, at undersøge tværgående løsningsmuligheder i et 0-100 års perspektiv på, hvordan vi sikrer større lighed i sundhed med familien, netværk og civilsamfund som mulige omdrejningspunkter.

Løsningerne skal efterfølgende indgå i Aarhus Kommunes nye sundhedspolitik, som skal behandles i Aarhus Byråd inden udgangen af 2019.

Vi undersøger det, der ikke er blevet gjort og opdaget endnu

Nye relationer og måder at mødes og arbejde på

Viden fra både eksperter, politikere og borgere

? Hvad vil I særligt have fokus på i den kommende sundhedspolitik?

Eksempelvis		
Forudsætninger for læring <ul style="list-style-type: none">• Krop og bevægelse• Mental sundhed	Mental sundhed og trivsel <ul style="list-style-type: none">• At lære børnene livsmestring• Unges psykiske sårbarhed	Fysisk sundhed: <ul style="list-style-type: none">• Tobak, alkohol og stoffer• Overvægt

Sådan arbejder vi med det:

- Forældresamarbejde
- Pædagogisk praksis – fokus på børnefællesskaberne
- Helhedssyn på barnet og familien
- Tidlig og rettidig indsats

? Hvordan kan vi arbejde på at sikre en forankring af det sundhedsfremmende og forebyggende arbejde i dette udvalg?

Proces for udvikling af ny Sundhedspolitik 2020-2024

2017

4.kvartal: Borgerinddragelse ifm. udvikling af Fælles Velfærdsmål 0-100 år

2018

1.-2. kvartal: Tidlig forvaltningsinddragelse med fokus på redegørelse af KLs forebyggelsesudspil. Udvikling af Fælles Velfærdsmål, herunder mål for sundhed og trivsel

1.-2. kvartal: Udvikling af den strategiske ramme for ny sundhedspolitik på baggrund af KLs forebyggelsesudspil, Sundhedsprofilen 2017 og redegørelse for nuværende Sundhedspolitik 2015-2018

3. kvartal: Sundheds- og omsorgsudvalget på studietur til Island for at få ny viden om den islandske forebyggelsesmodel

3. kvartal: Arbejde med og forankring af Forebyggelsespakkerne 2018

2019

1.-2. kvartal: Møder i §17.4 udvalget med henblik på konkrete løsningsforslag til den nye Sundhedspolitik

2. kvartal: Politiske udvalgsbehandlinger af den strategiske ramme for ny Sundhedspolitik samt behandling i relevante råd

2-3. kvartal: Konkrete løsningsforslag fremsendes til Byrådet fra §17.4 udvalget

2-3. kvartal: Skrivefase; oversættelse af den strategiske ramme til konkret politik

3. kvartal: Udkast til sundhedspolitik drøftes og kvalificeres på rådmandsmøder i samtlige magistratsafdelinger med henblik på implementering

4. kvartal: Ny Sundhedspolitik sendes i høring

4. kvartal: Politisk behandling af udkast til Sundhedspolitik i Magistraten med henblik på fremsendelse til byråd

4. kvartal: Byrådsbehandling af Sundhedspolitik 2020-2024

Møder i §17.4 udvalget

- Alkohol d. 27/3
- Geografisk ulighed d. 10/4
- Mental sundhed d. 28/5
- Msk med handicap d. 6/6

Rådmands- og chefteammøder

- April: forud for udvalgmøder
- Maj: strategisk ramme for SP20-24
- Oktober: Implementering af SP20-24

Bilagsforside

Dokument Titel: Indstilling- Rådmandsmøde 9-4 om test, målinger og screeninger

Dagsordens titel Opfølgning på tests, målinger og screeninger i Børn og Unge (OKJ)

Dagsordenspunkt nr 3

Beslutningsmemo

Emne Opfølgning om tests, målinger og screeninger
Til Rådmanden

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Nærværende indstilling fremsendes med henblik på en drøftelse med rådmanden.

På bestilling fra rådmandsmøde 9/8 2018 er nærværende indstilling og notat (bilag 1) udarbejdet på baggrund af rådmandens opfølgningsliste med; *"anmodning om oversigt over målinger/screeninger/tests [herefter benævnt redskaber] i Børn og Unge, der involverer enten børn, medarbejdere og forældre. Formålet er at kvalificere debatten om færre test"* Det er efterfølgende aftalt med rådmanden, at der udarbejdes et notat, som beskriver hvilke målinger, der er pålagt ved lov og af byrådet samt giver et uddybende overblik over formål, lokal anvendelse og viden om effekt af tests, målinger og screeninger i Børn og Unge. Af tabel 1 nederst fremgår en skematik over de redskaber, som gennemgås i bilag 1 med en anvisning om de handlemuligheder, som rådmanden har i forhold til de i alt 14 indberettede centrale redskaber, som benyttes i Børn og Unge regi.

Det skal bemærkes, at de langt de fleste af de handlemuligheder som skitseres, vil kræve, at rådmanden går i Byrådet. Herudover skal de også nævnes, at skoler og dagtilbud har lokal frihed til at vælge de pædagogiske redskaber, som de må finde hensigtsmæssige i forhold til de professionelle muligheder for at følge børnenes trivsel, læring og udvikling.

Da der for nylig er indgået nationale aftaler om hhv. brug af Undervisningsministeriets Trivselsværktøj til gennemførelse af den nationale trivselsmåling i folkeskolen samt gennemførelse af en national forældretilfredshedsundersøgelse behandles disse målinger særskilt i dette memo og i indstillingspunkterne, da det har aktualiseret behovet for at drøfte, om der skal bibeholdes kommunale målinger til supplerende af de nationale, eller de kommunale målinger skal afskaffes.

Inddragelse

De samlede overblik over centrale redskaber er først færdiggjort nu, da det har afventet den inddragende proces, som netop er gennemført med forældreorganisationer, faglige organisationer og lederforeninger, som led i at kvalificere et forslag til en ny model for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge, som blev præsenteret på rådmandsmøde 5/3 og genbehandles efter dette punkt på dagens rådmandsmøde som opfølgning på udvalgsdrøftelsen 27/3 2019. På inddragelsesmøderne er der også blevet drøftet opmærksomheder og ønsker i forhold til det brede databegreb, hvorfor møderne også har været med til at kvalificere denne indstillings færdiggørelse. På inddragelsesmøderne blev der ikke stillet spørgsmålstejn ved de data, som bruges i regi af de nuværende kvalitetsårshjul. For så vidt var deltagerne på møderne positive overfor at have overordnede kvantitative opgørelser til rådighed i det lokale kvalitetsarbejde. Deltagere var derimod langt mere optaget af, hvordan man i tænkningen af en ny model for kvalitetsopfølgning og tilsyn kan få "hverdagsdata" fra praksis til at udfylde en lige så væsentlig rolle, som de data som anvendes i dag, og hvordan de to typer af data kan supplere og berige hinanden.

Siden sidste behandling på rådmandsmøde 9/8 2018

BØRN OG UNGE

Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

HR og Organisation

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 41 85 76 56

Direkte e-mail:
soeba@aarhus.dk

Sag: 19/001028-13
Sagsbehandler:
Søren Bang-Kristjansen
Line Lund Laursen
Lone Brunse Olesen
Bjørn Bjorholm Stilling

Siden første behandling af overblikket over centrale redskaber, som fremgår af bilag 1, er der blevet arbejdet videre med de konkrete opmærksomhedspunkter, som blev ført til referat og rådmanden har allerede handlet ift. nogle af de redskaber, som behandles i bilag 1:

- Der er udarbejdet et forslag til at dispensere for de nationale tests i Aarhus Kommune (evt. afgrænset til indskolingen) til bruttolisten af de forslag under frikommuneforsøgsordningen, som skal sendes til Økonomi- og Indenrigsministeriet ultimo 2019.
- Under den tværmagistratslige Ungehandlingsplan arbejder en af arbejdsgrupperne dedikeret med at kvalificere arbejdet med Uddannelsesparathedsvurdering i Aarhus Kommune.
- Kredsen bag folkeskoleforliget har aftalt at gøre det obligatorisk for folkeskolerne at anvende Undervisningsministeriets Trivselsværktøj til gennemførelse af den nationale trivselsmåling fra og med skoleåret 2018/2019. Beslutningen indebærer bl.a., at Børn og Unges kommunale sundheds- og trivselsmåling ikke længere kan indgå i samme måling som den nationale trivselsmåling. Der er afholdt særskilt inddragelsesproces ift. konsekvenser og fremtidsscenerier.
- Der er afholdt en særskilt inddragelsesproces ift. forældretilfredshedsundersøgelsen og resultatet heraf fremgår i bilag 1.
- Med rådmandsbehandlingen af en ny model for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge 5/3 2019 er der truffet beslutning om, at **afskaffe** spørgeskemaet til lokale ledere om fællesfunktionerne samt efterfølgende kvalitetsafrapportering.
- I januar 2018 blev det på rådmandsmøde besluttet at indstille skolernes anvendelse af klassetrivsel.dk, da der var usikkerhed omkring praksis og lovlighed på grund af nye krav i persondataloven. Status er, at der – efter godkendelse på rådmandsmøde 13/12 2018 – er indgået databehandleraftale med Skolevision, leverandør af klasse-trivsel.dk, samt udarbejdet en intern procedure for skolernes anvendelse af systemet.

Særligt for Elevtrivselsmålingen

Kredsen bag folkeskoleforliget har aftalt at gøre det obligatorisk for folkeskolerne at anvende Undervisningsministeriets Trivselsværktøj til gennemførelse af den nationale trivselsmåling fra og med skoleåret 2018/2019. Beslutningen indebærer, at Børn og Unge fremover ikke vil have adgang til persondata fra den nationale trivselsmåling samt at Børn og Unges kommunale sundheds- og trivselsmåling ikke længere kan indgå i samme måling som den nationale trivselsmåling.

Den kommunale måling har været gennemført siden 2009 som led i arbejdet med børnene og de unges læring, udvikling og trivsel. Efter indførslen af den nationale trivselsmåling i 2015, blev det i 2016 besluttet at kombinere den nationale trivselsmåling med den kommunale sundheds- og trivselsmåling i én elevtrivselsmåling. Aarhus Kommune har i 2016-2018 selv gennemført elevtrivselsmålingen.

Den kommunale måling supplerer den nationale trivselsmåling ved at omhandle sundhedsadfærd og andre trivselsparametre såsom bevægelse, søvn, måltidsvaner, alkohol, rygning, stoffer, venskaber og livstilfredshed (spørgeramme bilagt som bilag 2 sammen med den nationale spørgeramme).

Arbejdsgruppe omkring elevtrivselsmålingen¹ har været med til at pege på fordele og ulemper ved at fortsætte den kommunale måling. Fordele ved forsat at gennemføre den kommunale måling er, at den giver skolerne viden om elevernes sundhed og trivsel, som de ikke får gennem den nationale trivselsmåling, at skolerne understøttes i at arbejde datainformeret med elevernes sundhed og trivsel, at data giver vigtig viden om sammenhænge mellem elevernes trivsel og andre faktorer såsom trivsel i klubben samt at data anvendes til evaluering og afrapportering af Børn og Unges indsatser.

På baggrund af dette foreslås en prøvehandling for skoleåret 2018/2019, hvor den kommunale sundheds- og trivselsmåling gennemføres på samme måde som tidligere med indsamling samtidig med den nationale trivselsmåling i maj-juni 2019. Prøvehandlingen skal efterfølgende evalueres i arbejdsgruppen og i det nye skolenetværk, hvor proces og indhold drøftes og efterfølgende godkendes af rådmanden.

Særligt for Forældretilfredshedsundersøgelsen

Regeringen, KL og Danske Regioner har den 1. februar 2019 indgået en aftale om ledelse og kompetencer i den offentlige sektor. Et element i denne aftale er, der skal indføres landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelser på institutionsniveau på dagtilbudsområdet, skoleområdet samt genoptrænings- og misbrugsområdet. På den baggrund er den planlagte kommunale forældretilfredshedsundersøgelse sat i bero. De landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelser vil blive gennemført ud fra en national spørgeramme, men med mulighed for at stille supplerende lokale spørgsmål på kommuneniveau. Den første landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelse forventes gennemført ved udgangen af 2019, og herefter lægges der op til, at der skal gennemføres årlige brugertilfredshedsundersøgelser på ét af de tre områder på skift. Det er endnu uafklaret, om den første brugertilfredshedsundersøgelse skal gennemføres på dagtilbuds-, skole- eller genoptrænings- og misbrugsområdet.

På baggrund af aftalen om landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelser kan det overvejes, om der forsat er behov for en lokal forældretilfredshedsundersøgelse i Aarhus Kommune. Argumenterne for at beholde den kommunale forældretilfredshedsundersøgelse kan være, at Børn og Unge gerne vil fastholde muligheden for selv at kunne bestemme, hvilke spørgsmål, der skal stilles til forældrene, herunder at man lokalt gerne vil fastholde muligheden for at supplere med egne lokalt tilpassede spørgsmål. Netop muligheden for selv at bestemme spørgsmålene var noget af det, som blev vægtet højest blandt de forældre, medarbejdere og ledere i den førnævnte inddragesproces, som blev gennemført i december 2018. Blandt interessenterne var der desuden generelt en opfattelse af, at den kommunale forældretilfredshedsundersøgelse er et værdifuldt redskab i den lokale dialog. Der er dog også et bredt ønske om at justere på spørgsmålene i undersøgelsen, herunder også på det sproglige niveau (lixtallet) i spørgeskemaet.

Oversigt over redskaber i Børn og Unge og rådmandens handlemuligheder

Nedenstående tabel 1 er en opdateret og kvalificeret version af den tabel, som blev drøftet på rådmandsmøde 9/8 2018, som er genindsat på indstillingen til at skabe overblik og vise de konkrete handlemuligheder for råd-

¹ Den eksisterende arbejdsgruppe omkring elevtrivselsmålingen består af skoleledere, herunder formanden for Aarhus Skolelederforening, Aarhus Lærerforening samt Foreningen Skole og Forældre.

manden. Skematikken suppleres af bilag 1 med den uddybende beskrivelse af formål, lokal anvendelse og viden om effekt, som rådmanden har efterspurg.

Tabel 1: Oversigt over redskaber

Redskab	Baggrund og formål	Handlerum
Sprogvurdering og -screening af børn og elever		
1. Sprogvurdering af 3-årige	Dagtilbudsloven § 11: Der skal gennemføres en sprogvurdering, hvis det formodes, at barnet kan have behov for sprogstimulering – eller hvis barnet ikke er indskrevet i dagtilbud. Ifm. budget 2016 besluttede byrådet, at alle 3-årige skal sprogvurderes.	Det er ikke obligatorisk at sprogteste alle 3-årige børn, som man gør i Aarhus Kommune. Rådmanden kan stille forslag til byrådet om at tilbagerulle beslutningen fra 2016.
2. Sprogvurdering i 0. klasse	Folkeskoleloven §11, stk. 3: Afdækker elevernes sproglige forudsætninger med henblik på at tilrettelægge differentieret undervisning	Det er lovbestemt , at der skal laves en afdækning af elevernes sproglige forudsætningerne i 0. klasse, men der findes andre redskaber, som kan benyttes, som det er skitseret i bilag 1.
3. Test af ordblindhed	Folkeskoleloven §3b: Til elever med læsevanskeligheder skal skolens leder tilbyde, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder. Forældre har desuden én gang i skoleforløbet fra den 1. marts på 4. klassetrin krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn. Byrådet besluttede i 2016, at alle elever på 2. årgang skal screenes for at undersøge, om elever er i risiko for ordblinddevanskeligheder. På rådmandsmøde 26/2 2019 blev det besluttet, at der skal udarbejdes en byrådsindstilling med et bud på en samlet handleplan inkl. politiske pejlemærker (fx alle lærere forpligtes på individuelle handleplaner).	Retten og pligten til at foretage screening for ordblindhed er fastsat i folkeskoleloven. Der er således intet andet handlerum end at udfordre den nationale lovgivning.
4. Sprogscree-ning af skolebe- gyndere, skole- skifttere og tilflyttere	Besluttet som led i byrådsbeslutning af december 2005 om anvendelse af folkeskolelovens § 5 stk. 7 , herunder lokal beslutning om, at der max må være 20 % DSA-elever med sprogstøttebehov pr. årgang. Formålet er at afdække et evt. sprogstøttebehov hos DSA-børn med henblik på at sikre det bedst mulige skoletilbud til den enkelte elev.	Det er ikke obligatorisk at foretage sprogscreeningerne. Rådmanden kan stille forslag til byrådet om at tilbagerulle beslutningen fra 2005.
5. Kick på sproget	Besluttet som led i byrådsbeslutning af december 2005 om anvendelse af folkeskolelovens § 5 stk. 7 , herunder lokal beslutning om, at der max må være 20 % DSA-elever med sprogstøttebehov pr. årgang. Løbende evaluering af dansksproglig progression hos DSA-elever med sprogstøttebehov med henblik på vurdering af, hvornår eleverne ikke længere har et sprogstøttebehov og dermed er omfattet af reglerne for frit skolevalg.	Det er ikke obligatorisk at foretage sprogscreeningerne. Rådmanden kan stille forslag til byrådet om at tilbagerulle beslutningen fra 2005.

Redskab	Baggrund og formål	Handlerum
Test og vurderinger til at vurdere/teste barnet eller elevens kompetencer		
6. Dialoghjulet	<p>Besluttet at digitalisere ifm. Budget 2016 og 'Fælles mål 0-6 år'</p> <p>Vurdering af børnenes kompetencer og udviklingsbane i forhold til de seks læreplanstemaer i den pædagogiske læreplan med henblik på at understøtte dialogen med forældrene om, hvordan barnet bedst muligt kan støttes i sin udvikling. Materialet anvendes som udgangspunkt 3 gange i løbet af barnets tid i daginstitutionen. Når barnet er 9-14 mdr. (overgang til vuggestue/dagpleje), på vej mod 3 år (overgang til børnehave) og på vej mod 6 år (overgang til skole). Dialoghjulet udspringer af status- og udviklingssamtalerne.</p>	<p>Det er ikke ved lov pålagt dagtilbuddene, at de skal anvende dialoghjulet og gennemføre status- og udviklingssamtaler. I dag udgør det dog et vigtigt element i den lokale opfølgning på børnenes trivsel, læring og udvikling som en af de få datakilder på 0-6-årsområdet.</p> <p>Rådmanden kan stille forslag i byrådet om at gøre brugen af dialoghjulet frivillig.</p>
7. Nationale test	<p>Folkeskolelovens § 13 og § 13a samt BEK nr. 742 af 14/06/2017</p> <p>Elever i folkeskolen skal gennemføre ti obligatoriske nationale test fra 2. til 8. klasse i læsning, matematik, engelsk og fysik/kemi. Derudover er der test i biologi, geografi og dansk som andetsprog, der alene kan aflægges som frivillige test. Målet med de nationale test er at styrke evalueringskulturen i folkeskolen og at have et ensartet værktøj, der – ligesom folkeskolens prøver – kan evaluere på tværs af landet.</p>	<p>Det er lovpligtigt at gennemføre de nationale tests. Rådmanden er i proces med at blive frikommune under frikommuneforsøgsordningen ift. de nationale tests.</p>
8. Uddannelsesparathedsvurdering	<p>Folkeskoleloven §13b og Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse. Vurdering af elevernes personlige, sociale og faglige forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse. Gennemføres årligt for elever på 8.-10. klassetrin.</p>	<p>Uddannelsesparathedsvurderingen er lovpligtig. Under den tværmagistratslige Ungehandlingsplan mellem MSB og MBU arbejdes der med at kvalificere arbejdet med Uddannelsesparathedsvurderingen i Aarhus Kommune.</p>
9. Afgangsprøver, sygeprøver, terminsprøver, årskarakterer	<p>Folkeskoleloven § 14, stk. 6 og 7, og § 19 f, stk. 3, og Bekendtgørelse om folkeskolens prøver.</p> <p>Folkeskolens afgangsprøve gennemføres for elever i 9. og 10. klasse. Terminsprøver besluttet af den enkelte skole. Formålet er at evaluere elevernes faglige kompetencer i de fem bundne prøvefag og to udtræksfag.</p>	<p>Folkeskolens afgangsprøver samt karaktergivning er forankret i folkeskoleloven. Det foregår et arbejde i Aarhus Kommune med karakterfri hverdag, hvor karaktergivning i skolen, som ligger ud over det lovgivningsbestemte, nedtones.</p>
Trivsels- og tilfredshedsundersøgelser blandt elever, medarbejdere og forældre		
10. Elevtrivselsmåling	<p>Den nationale trivselsmåling blev indtil 2018/2019 suppleret med en kommunal sundheds- og trivselsmåling i elevtrivselsmålingen.</p> <p>Den nationale trivselsmåling er bestemt ved Folkeskolelovens §56, stk. 3. Den kommunale sundheds- og</p>	<p>Den nationale elevtrivselsmåling er lovpligtig. Rådmanden kan vælge ikke at foretage den kommunale sundheds- og trivselsmåling, som beskrevet ovenfor.</p>

Redskab	Baggrund og formål	Handlerum
	trivselsmåling er en videreførelse af Store Trivselsdag, som blev besluttet af rådmanden i 2009. At følge udviklingen for elevers trivsel og på den baggrund iværksætte trivsels- og sundhedsfremmende indsatser på skole- og klasseniveau. Gennemføres årligt.	
11. Klubtrivselsmåling	Klubtrivselsmålingen har siden 2015/2016 været en selvstændig måling. Dette er besluttet af Børn og Unges chefgruppe. Tidligere var klubtrivselsmålingen en del af Store Trivselsdag. Klubtrivselsmålingen er et redskab for klubbernes arbejde med sundhed og trivsel blandt børn og unge i klubben.	Klubtrivselsmålingen er besluttet af chefgruppen i Børn og Unge og kan afskaffes af rådmanden.
12. Trivselsundersøgelse (medarbejdere)	Arbejds miljøloven §15a Kortlægning af det psykiske arbejdsmiljø, som en del af den lovpligtige ArbejdsPladsVurdering (APV). Gennemføres hvert tredje år.	Trivselsundersøgelsen (medarbejdere) er lovpligtig , men der er metodefriheds, som det er skitseret i bilag 1.
13. Social kapital-måling	Besluttet af FællesMEDudvalget i Aarhus Kommune. Temperaturmåling på den sociale kapital på arbejdspladsen, som giver en pejling på, om man er på rette vej i arbejdsmiljøarbejdet, eller om der er behov for justeringer. Gennemføres årligt (hvert tredje år dog som en del af trivselsundersøgelsen).	En afskaffelse af Social Kapital-måling skal besluttes i FællesMEDudvalg , hvor der er truffet beslutning om den.
14. Forældretilfredshedsundersøgelsen (kommunal)	Besluttet af byrådet i 2003. Hvert andet år undersøger Aarhus Kommune forældrenes tilfredshed med deres barns eller børns dagtilbud, skole, SFO og/eller klub. Forældrenes svar bruges af den lokale ledelse til i samarbejde med medarbejdere og forældre at udvikle og forbedre kvaliteten i deres barns tilbud. Som beskrevet ovenfor har Regeringen, KL og Danske Regioner den 1. februar 2019 bl.a. indgået en aftale om en national forældretilfredshedsundersøgelse	Der er indgået en politisk aftale om en landsdækkende forældretilfredshedsundersøgelse, og det er indenfor ministerens kompetence at beslutte hvilke brugertilfredshedsmålinger, der skal udføres indenfor ministerens resort. Rådmanden kan vælge ikke at foretage en supplerende kommunale måling, som beskrevet ovenfor.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

- At rådmanden i lyset af ønsket om at reducere antallet af tests, målinger og screeninger beslutter, at indstille til Byrådet, at den kommunale forældretilfredshedsmåling afskaffes. Det foreslås endvidere, at dette skrives ind i byrådsindstillingen om en ny model for kvalitetsopfølgning og tilsyn, som behandles efter dette punkt.
- At der i lyset af den seneste tids debat om nationale test gennemføres en undersøgelse i Aarhus Kommune af skolernes lokale brug af test og målinger, som de selv har truffet beslutning om.
- At rådmanden beslutter at fastholde den kommunale sundheds- og trivselsmåling således som beskrevet ovenfor.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

4. Videre proces og kommunikation

- Såfremt rådmanden beslutter at afskaffe den kommunale forældretilfredshedsundersøgelse skal der kommunikeres bredt herom med henvisning til den kommende nationale forældretilfredshedsundersøgelse.
- Såfremt rådmanden beslutter at gennemføre den kommunale sundheds- og trivselsmåling arbejdes der frem mod at fastholde den kommunale måling parallelt med den nationale elevtrivselsmåling i maj-juni 2019.

Bilag:

./ Bilag 1: Uddybende notat om redskaber

./ Bilag 2: Kommunal og national spørgeramme (Elevtrivsel)

Bilag 2/3

Dokument Titel: **Bilag 1 - Uddybende notat
om redskaber_DOCX**

Dagsordens titel: **Opfølgning på tests,
målinger og screeninger i
Børn og Unge (OKJ)**

Dagsordenspunkt nr **3**

2. april 2019
Side 1 af 15

Redskaber i Børn og Unge – formål, anvendelse og viden om effekt.

Det skal indledningsvis bemærkes, at det er en grundlæggende tilgang i Børn og Unge, at der ikke udarbejdes ranglister for dagtilbud, skoler og FU-tilbud på baggrund af Børn og Unges data.

Hvert kontor i fællesfunktionerne blev bedt om at melde centrale redskaber ind, som de har ansvaret for, eller som de har kendskab til gennemføres i dagtilbud, skoler eller FU-tilbud. Udeladt er registreringer om/af børn, der fx foretages ifm. sundhedsplejerskebesøg, elevfravær og komme-gåtider i daginstitutioner. Evalueringer og undersøgelser, der gennemføres ifm. afslutning af projekter (fx *LOKE*) eller som opfølgning på beslutninger og aftaler (fx *evaluering af Aarhus aftalen*) er ikke inkluderet i overblikket.

Det primære formål for de redskaber, som benyttes i Børn og Unge vil altid være et pædagogisk didaktisk formål eller at tilvejebringe oplysninger, som kan danne grundlag for databaseret lokal udvikling af praksis, som er en erklæret hensigt i Børn og Unges faglige strategier. Hensigten vi understøttes i endnu højere grad med igangsættelsen af SLF, så de lokale 'hverdagsdata' kan supplere og nuancere de redskaber, som beskrives i nærværende notat.

Når data, forstået i bred forstand, foreligger, kan og bør data, som opsamles i brugen af de enkelte redskaber, benyttes til generel datainformeret udvikling af Børn og Unge. Det har eksempelvis været tilfældet, når data har været behandlet i de eksisterende lokale kvalitetsrapporter og kvalitetssamtaler. I den sammenhæng har data aldrig stået alene og har altid være genstand for en fælles granskning i en helhed med såvel kvantitative som kvalitative input. Med forslaget til en ny model for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge, vil der komme endnu mere fokus på at balancere forholdet mellem kvantitative data og "hverdagsdata" fra praksis.

Hvis der på baggrund af de eksisterende lokale kvalitetsrapporter har været opsat et tilsynspunkt for fx en skole, så har tilsynspunktet være grundlag for en dialog mellem forvaltningen, skoleledelsen og forældrerepræsentanter på en kvalitetssamtale. Derudover har opfølgningen på tilsynspunktet også altid båret præg af en dialogisk tænkning, og opfølgningen fra forvaltningens side har været udført af medarbejdere, som i videst mulig udstrækning kender til lokale forhold.

Nedenfor behandles de enkelte redskaber for sig. I behandlingen af de enkelte punkter indgår (1) en kort beskrivelse af de forskellige redskabers lovgrundlag og/eller politiske ophæng, (2) Børn og Unges vurderinger og lokale

BØRN OG UNGE
Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

HR og Organisation
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 41 85 76 56

Direkte e-mail:
soeba@aarhus.dk

Sag: 19/001028-8
Sagsbehandler:
Søren Bang-Kristjansen
Line Lund Laursen
Lone Brunse Olesen
Bjørn Bjorholm Stilling
Jens Møller Hald
Line Asp Hansen

erfaringer samt (3) beskrivelse af eventuelle alternativer til de redskaber, som benyttes for nuværende. Redskaberne er samlet under tre overskrifter.

2. april 2019
Side 2 af 15

Sprogvurdering og -screening af børn og elever

Sprogvurdering af 3-årige og i 0. klasse

Opdrag / beslutningsgrundlag

I henhold til dagtilbudslovens § 11 og folkeskolelovens § 11 skal der foretages en sprogvurdering, når børnene er omkring 3 år, og igen når de går i 0. klasse. For de treårige er sprogvurderingen obligatorisk, hvis børnene ikke er indskrevet i dagtilbud, eller hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. På folkeskoleområdet har sprogvurderingen været obligatorisk siden august 2009.

Formålet med sprogvurderingen er at sikre, at eventuelle sproglige udfordringer opdages så tidligt som muligt, så det enkelte barn kan tilbydes den sprogstimulering, som han eller hun har brug for.

I Aarhus Kommune er det byrådsbesluttet at sprogvurdere alle børn omkring 3 år. Dette med afsæt i erfaringer fra forudgående sprogvurderinger, som viste, at børnenes sprogvurderingsresultater ikke altid stemte overens med pædagogernes forudgående formodning om sprogstøttebehov. Således blev der i 2015 (med sprogvurdering af 80 % af børnene) opdaget 158 børn med sprogstøttebehov, mens der i 2011 blev opdaget 83 med sprogstøttebehov (med en sprogvurdering af 25 % af børnene).¹ En tilsvarende erfaring har der været på skoleområdet, hvor en undersøgelse fra EVA i 2014 viste, at 55 % af de adspurgte børnehaveklasselederne opdagede elever i sproglige vanskeligheder, som de ikke i forvejen var opmærksomme på, ved hjælp af den obligatoriske sprogvurdering i skolen.²

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Med implementeringen af den nationale sprogvurdering af 3-årige, 5-årige og 0. klasse har såvel dagtilbud som skoler fået adgang til et digitalt redskab til opsamling på sprogvurderingens resultater. Tidligere har registreringen forgået på papir, hvilket ikke længere er muligt med det nye materiale. Med den nye digitale løsning, følger en række muligheder - dels ift. til at følge de enkelte børns udvikling over tid og dels ift. at opsummere resultater på tværs af børnegrupper (afdeling, dagtilbud og klasse). Herved skabes bedre mu-

¹ Der er her tale om børn med dansk som modersmål, eftersom alle treårige med dansk som andetsprog er blevet sprogvurderet siden 2009.

² EVA (2014): "Sprogvurdering af alle skolestartere. Intentioner og praksis i børnehaveklassen."

lighed for at tilrettelægge den efterfølgende sprogstimulering og styrke de sproglige læringsmiljøer i såvel dagtilbud som undervisning.

2. april 2019
Side 3 af 15

Det er dog vurderingen, at der fortsat er et udviklingspotentiale i at styrke denne omsætning af viden fra sprogvurderingen til sprogstimulering i praksis. Et område, hvor der kan være behov for yderligere understøttelse og vejledning, hvis anvendelsen af materialet skal leve op til sit formål.

Mulige alternativer

Der findes flere forskellige materialer til vurdering af børnenes sproglige udvikling på såvel dagtilbudsområdet som i skolen. Der er dog ingen af disse materialer, der kan tilbyde en lige så nuanceret belysning af børnenes sproglige kompetencer som den nationale sprogvurdering. Hertil kommer den direkte kobling mellem sprogvurderingen i dagtilbud og skole, som heller ikke tilbydes i andre materialer. Med denne kobling skabes grobund for en bedre understøttelse af børnenes sprogstøttebehov i overgangen fra dagtilbud til skole. Samtidig kan det fælles sprogvurderingsmateriale bidrage til en større genkendelighed for børnenes forældre og dermed styrke forældre-samarbejdet om børnenes sproglige udvikling.

Test af ordblindhed

Opdrag / beslutningsgrundlag

Ordblindetesten er forankret i folkeskolelovens § 3b, der trådte i kraft i februar 2017. I 2015 stillede Undervisningsministeriet (UVM) en Ordblindetest til rådighed for skolerne, der har til formål at bidrage til en sikker og ensartet identifikation af ordblindhed både på tværs af kommunegrænser og uddannelser. Ordblindetesten er tværgående og kan anvendes fra foråret i 3. klasse i grundskolen til lange videregående uddannelser. Fra skoleåret 2017/18 har forældre et retskrav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn én gang i skoleforløbet fra marts i 4. klasse.

Ordblindetesten tages på elever, der undervises på et alderssvarende niveau, og hvor der er en **begrundet** mistanke om ordblindhed. Testen diagnosticerer den specifikke læsevanskelighed, ordblindhed. I 2016 stillede Undervisningsministeriet desuden en Ordblinderisikotest til rådighed for skolerne. Testen er rettet til 0. og 1. klasse og identificerer elever i risiko for ordblindevanskeligheder. Testen er dermed ikke diagnosticerende.

I 2016 blev det af byrådet i Aarhus Kommune tillige besluttet, at alle elever på 2. årgang screenes med DVO-materialet "Identifikation af elever i risiko for ordblindhed". I Aarhus anvendes således følgende test/screeninger til at identificere elever i risiko for ordblindhed: sprogvurdering i 0. klasse, Ordblinderisikotesten i 0.-1. klasse, Ordblindetesten, DVO - screening i 2. klasse samt afkodningsdelen i Nationale Test for dansk i 2., 4., 6., og 8. klasse.

2. april 2019
Side 4 af 15

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Undervisningsministeriet har lavet en analyse³ af brugen af ordblindetesten i de første to år frem til august 2017. Testen er udbredt til samtlige kommuner, og ca. 28.000 folkeskoleelever, svarende til 8 % af sidste års folkeskoleelever, har gennemført Ordblindetesten siden opstarten i 2015. Af dem er to ud af tre testede elever ordblinde.

Ordblindetesten anvendes på alle klassetrin fra 3. til 10. klasse, men er mindst udbredt i 3. klasse, hvor kun 3 % har gennemført. Anvendelsen af Ordblindetesten er mest udbredt i 10. klasse, hvor 11 % af folkeskoleeleverne har gennemført Ordblindetesten.

På rådmandsmøde 26/2 2019 blev det besluttet, at der skal udarbejdes en byrådsindstilling med et bud på en samlet handleplan inkl. politiske pejlemærker (fx alle lærere forpligtes på individuelle handleplaner).

Mulige alternativer

Der er ikke kendskab til alternative materialer til test af ordblindhed.

Sprogscreening af skolebegyndere, skoleskiftere og tilflyttere

Opdrag / beslutningsgrundlag

Børn og Unge har siden 2006 sprogscreenet alle skolebegyndere med dansk som andetsprog. Baggrunden for byrådsbeslutningen har været at udnytte folkeskolelovens muligheder for at påvirke elevsammensætningen på skolerne⁴ og samtidigt at sikre det bedst mulig dansksproglige miljø til børn med et sprogstøttebehov. Hvis børnene har et særligt behov for dansksproglig støtte, bliver de henvist til en skole, som har under 20% børn med dansk som andetsprog med sprogstøttebehov.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Resultater fra sprogscreeningen har gennem årene påvist et betydeligt behov for sprogstøtte blandt de skolestartende børn med dansk som andetsprog. I perioden fra 2006 til i dag er der blevet henvist knap 1.000 skolebegyndere til en anden skole end distriktsskolen (væk fra lokalområdet). Henvisningen af børn til modtagerskoler påvirker elevsammensætningen på distriktsskolerne, men i forhold til børnenes dansksproglige udvikling findes der pt. ikke forskningsbaseret viden om effekt. Trygfondens Børneforskningscenter på Aarhus Universitet er dog i gang med et forskningsprojekt

³ Undervisningsministeriet (2017): "8 procent af folkeskoleeleverne har gennemført Ordblindetesten – notat"

⁴ Jf. Folkeskolelovens § 5, stk. 7 (om henvisning af elever med sprogstøttebehov til anden skole end distriktsskolen)

omkring effektevaluering af Aarhus Kommunes skolehenvi­sningspolitik for tosprogede elever med sprogstøttebehov. Resultater fra undersøgelsen forventes klar til præsentation primo 2020.

2. april 2019
Side 5 af 15

Mulige alternativer

Sprogscreening før skolestart foregår på nuværende tidspunkt med Aarhus Kommunes eget sprogscreeningsmateriale, som har været anvendt siden 2006. Det kan overvejes, om vurderingen af de sproglige kompetencer hos skolestartende børn med dansk som andetsprog fremover skal foregå med det nye nationale sprog­vurderingsmateriale, som både kan anvendes i dagtilbud og i 0. klasse.

Ved at udskifte det kommunale sprogscreeningsmateriale til skolebegynderne med det nationale sprog­vurderingsmateriale vil der ske en forenkling i forhold til anvendelsen af materialer, herunder at selve afviklingen af sprog­vurderingen vil ske tættere på barnet, i barnets egen institution og af en af barnet kendt pædagog.

Ydermere vil det medføre, at alle sprog­vurderinger vil indgå som en del af den pædagogiske praksis samtidig med, at vurderingerne sker på de samme sproglige områder, hvilket giver mulighed for at følge det enkelte barns sproglige progression fra 3 år til indskoling. Det pædagogiske personale både i dagtilbud og i skolen får dermed mulighed for at følge børnenes sproglige progression og kvalificere de sproglige læringsmiljøer.

Vælger man at benytte det nationale sprog­vurderingsmateriale som alternativ til den kommunale sprogscreening, som i dag udføres af PPR, så vil man flytte en opgave, som i dag bliver løst af forvaltningen i Børn og Unge, ud på de lokale arbejdspladser.

Kick på sproget

Opdrag / beslutningsgrundlag

Kick på sproget er et redskab, som er udviklet af fagpersoner i Børn og Unge, og som anvendes til løbende at følge og vurdere den dansksproglige udvikling hos elever med dansk som andetsprog, der har et sprogstøttebehov og dermed er henvist efter folkeskolelovens § 5 stk. 7. Formålet med redskabet er at afdække, hvornår eleverne har et ”uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog” (alderssvarende dansk sprog) og dermed er omfattet af reglerne om det frie skolevalg.⁵

⁵ Jf. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 3, 2007, *Organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede børn*, kap. 8.3, har alle elever henvist efter Folkeskolelovens § 5 stk. 7 (Lov 594) krav på en løbende observation af deres dansksproglige udvikling.

2. april 2019
Side 6 af 15

Observationsmaterialet bidrager desuden til at leve op til de krav, der er til undervisning i dansk som andetsprog, jf. Faghæfte 19, Fælles Mål 2009, Dansk som andetsprog. Materialet kan anvendes udviklingsorienteret fx som et redskab i udarbejdelsen af en undervisningsplan for dansk som andetsprog for eleven, i forbindelse med forældresamtaler og som et overleveringsredskab, når en elev med dansk som andetsprog med sprogstøttebehov skifter lærere eller rykker op på næste klassestrin. Materialet kan også anvendes til øvrige elever med sprogstøttebehov.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Der opleves en varierende tilfredshed med anvendelsen af materialet Kick på Sproget lokalt på skolerne. Sidste år udgav ministeriet et nyt nationalt afdæknings- og evalueringmateriale 'Hele vejen rundt', som kan anvendes til opfølgning på elevernes sproglige udvikling i basisundervisning i modtagelsesklasse, og senere i almenklassen. Der pågår i øjeblikket en pilotafprøvning på udvalgte skoler med modtagelsesklasser, men det er på nuværende tidspunkt for tidligt at vurdere, om materialet eventuelt også kunne anvendes til at følge henviste elevers sproglige udvikling i almenundervisningen.

Mulige alternativer

Det er lovpligtigt at følge henviste elevers sproglige udvikling, men der stilles ikke krav om eller forefindes et konkret materiale hertil. Det vurderes dog, at det fortsat er hensigtsmæssigt med et fælles materiale for at sikre en målrettet og ensartet opfølgning på elevernes sproglige udvikling

Test og vurderinger til at vurdere/teste barnet eller elevens kompetencer

Dialoghjulet

Opdrag / beslutningsgrundlag

Anvendelsen af dialoghjulet er besluttet ifm. budget 2016. Dialoghjulet udspringer af status- og udviklingsmaterialet, som blev udviklet i 2006 til at understøtte dialogen mellem forældre og dagtilbud. Formålet med redskabet er at sikre en bred og fælles opmærksomhed på de behov for støtte, som det enkelte barn eller børnegruppen måtte have i forhold til sin udvikling af såvel sproglige som personlige, sociale, kulturelle, naturvidenskabelige og motoriske kompetencer.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Dagtilbuddene er generelt glade for dialoghjulet i forhold til den understøttelse, det kan give i den daglige praksis målrettet de enkelte børn. Der er til gengæld stadig et udviklingspotentiale i forhold til at anvende oplysninger fra materialet ift. evaluering af den pædagogiske praksis og som afsæt for ud-

vikling af dagtilbuddenes pædagogiske læringsmiljøer. Det er dog i den sammenhæng vigtigt at sikre en balancegang mellem anvendelsen af redskabet i evalueringssammenhæng og det oprindelige formål med udvikling af redskabet som dialogværktøj.

2. april 2019
Side 7 af 15

Mulige alternativer

Det er ikke ved lov pålagt dagtilbuddene, at de skal anvende dialoghjulet eller gennemføre status- og udviklingssamtaler, men dialoghjulet kan bidrage med værdifulde informationer til dagtilbuddenes lovpligtige evaluering af den pædagogiske læreplan jf. at dialoghjulet er opbygget efter de seks læreplanstemaer i den pædagogiske læreplan. Jf. dagtilbudslovens §9, stk. 2, skal dagtilbuddets evaluering af den pædagogiske læreplan tage udgangspunkt i de nationale mål, der er opstillet under hvert læreplanstema samt indeholde en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring og udvikling, hvilket dialoghjulet kan understøtte.

Oplysninger fra dialoghjulet kan samtidig bidrage med en faglig såvel som forælderrettet vinkel i forhold til byrådets lovpligtige opfølgning på udviklingen i dagtilbuddene.

Nationale test

Opdrag / beslutningsgrundlag

De nationale test er lovpligtige, jf. folkeskoleloven samt bekendtgørelsen om nationale test. Eleverne skal gennemføre 10 obligatoriske test i løbet af deres skoleforløb. Gennemførelse af obligatoriske test finder sted hvert år i perioden fra primo marts til ultimo april. Frivillige test kan både tages om foråret og om efteråret.

Målet med de nationale test er at styrke evalueringskulturen i folkeskolen og at have et ensartet værktøj, der kan evaluere på tværs af landet. Testene skal medvirke til et overblik over den enkelte elevs faglige niveau og derigennem bidrage til at målrette undervisningen til elevens behov og forudsætninger. Testene anvendes sammen med andre elementer som led i den løbende evaluering.

I forlængelse af folkeskolereformen bliver resultaterne fra de nationale test også anvendt som redskab til accountability. Der er fastsat tre nationale mål samt operative måltal, som opgøres på baggrund af resultater fra de nationale test samt elevtrivselsmålingen. Resultaterne skal afrapporteres i kvalitetsrapporten, dog således at man ikke kan rangordne kommuner og skoler.

Derudover indgår testene i det nationale kvalitetstilsyn, som føres af STUK. De nationale test udgør en ud af fem kvalitetsindikatorer i screening til tilsyn.

net. Udtagelsen skoler i tilsynet kan ske på baggrund af dårlige resultater på en enkelt indikator, fx nationale test.

2. april 2019
Side 8 af 15

Der er udarbejdet et forslag til at dispensere for de nationale tests i Aarhus Kommune (evt. afgrænset til indskolingen) til bruttolisten af de forslag, som skal sendes til Økonomi- og Indenrigsministeriet ultimo året.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Der har igennem de senere år været en omfattende debat om de nationale test, herunder dels i forhold til den faglige validitet og reliabilitet, dels i forhold til testenes værdi som pædagogisk værktøj.

Der er lokalt forskellige erfaringer og oplevelser med de nationale test. Nogle skoler og lærere oplever testene som en god og standardiseret måde at få et billede af klassens og elevens faglige niveau og udvikling – eventuelt koblet med brug af beregneren. En fordel er endvidere, at de nationale test er klar til brug og ikke kræver lærertid til rettelser. Andre skoler og lærere oplever, at testene ikke er retvisende, og at de er fagligt uvedkommende i forhold til undervisningen. Derudover tester de kun en mindre del af det enkelte fag.

Det er vurderingen fra Pædagogik og Forebyggelse, at udbyttet af testene afhænger meget af den konkrete forberedelse, instruktion af elever og efterbehandling af testresultaterne.

Mulige alternativer

Der findes ikke umiddelbart alternativer til de nationale test, som på samme måde er standardiserede, adaptive og selvscorende. Men den enkelte skole kan lokalt arbejde med diverse lærerudarbejdede test, diagnostiske test og lærebogstest som en del af den løbende lovpligtige evaluering. Derudover kan der lægges mere vægt på formativ feedback på afleveringer, mundtlige fremlæggelser og projektarbejde.

Der har tidligere i Børn og Unge været obligatoriske kommunale test i læsning 3. klasse, læsning 8. klasse og talfærdighed 3. klasse. Testene blev gennemført analogt hvert andet år, og resultater blev opsamlet på skoleniveau og desuden sendt digitalt til forvaltningen. Testene blev gjort frivillige i 2015/16 på grund af de nationale test og fordi de af mange lærere blev oplevet som forældede.

Det kan nævnes, at Undervisningsministeriet nu sætter gang i en evaluering af de nationale test. Evalueringen gennemføres frem til sommeren 2019 og skal skabe et solidt og kvalificeret grundlag for at tage stilling til den fremadrettede udvikling og brug af de nationale test.

2. april 2019
Side 9 af 15

Uddannelsesparathedsvurdering

Opdrag / beslutningsgrundlag

Uddannelsesparathedsvurderingen er lovpligtig jf. folkeskoleloven og tilhørende bekendtgørelse. Vurdering af elevernes parathed i forhold til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse (UPV) er en proces, som starter i 8. klasse. Vurderingen skal sikre, at de ikke-uddannelsesparate elever støttes med en skole- og vejledningsindsats frem mod afslutningen af 9. klasse eller eventuelt 10. klasse. Fra 1. august 2018 skal skolen også vurdere elevens praksisfaglige kompetencer.

Under den tværmagistratslige Ungehandlingsplan arbejder en af arbejdsgrupperne dedikeret med at kvalificere arbejdet med Uddannelsesparathedsvurdering i Aarhus Kommune.

Børn og Unges vurdering – og lokale erfaringer

Pædagogik og Forebyggelse har ved flere lejligheder gjort opmærksom på, at der er en række opmærksomhedspunkter ved UPV'en og samarbejdet herom. Nedenstående opmærksomhedspunkter genfindes også i en rapport fra EVA om erfaringerne med UPV'en⁶.

- Det forhold, at så mange unge vurderes ikke-uddannelsesparate er en udfordring i forhold til opfølgningen på UPV'en. Andelen af elever, der fortsætter i ungdomsuddannelse, er således betydelig højere end denne vurdering i grundskolen tilsiger – og problemstillingen er særligt udtalt ift. drenge.
- I forhold til de personlige og sociale forudsætninger peger lærere og UU på, at det i praksis kan være en udfordring at sikre en helt ensartet vurdering. Kriterierne - fx motivation, valgparathed, samarbejdsevne og tolerance - skal fortolkes af den enkelte lærer.
- Set fra de unges perspektiv er det en problematik, at UPV'en ikke lægger op til at afdække læringspotentialer for den enkelte. Tilbagemeldinger fra nogle unge peger på, at der er risiko for, at indsatsen kommer til at fungere som et stempel / stigmatisering frem for en mulighed for positiv udvikling.
- Det er et opmærksomhedspunkt, at der generelt bør være mere fokus på inddragelse af de unges forældre i arbejdet med UPV.

Mulige alternativer

⁶ <https://www.eva.dk/grundskole/uddannelsesparat-foerste-erfaringer-folkeskolen>

I Aarhus arbejder vi på tværs af MBU og MSB på, at uddannelsesparathedsvurderingen bliver et mere anvendeligt redskab for skolerne. Jf. også arbejdet med fælles ungehandlingsplan for unges overgang til- og fastholdelse i ungdomsuddannelse og beskæftigelse.

2. april 2019
Side 10 af 15

Afgangsprøver, sygeprøver, standpunktskarakterer, terminsprøver mv.

Opdrag / beslutningsgrundlag

Folkeskolens afsluttende prøver samt karaktergivning i folkeskolen er forankret i folkeskoleloven og tilhørende bekendtgørelser.

Elever på 8. og 9. klassetrin skal mindst to gange om året gives standpunktskarakterer. Den sidst afgivne standpunktskarakter overføres til det bevis eleverne får, når de forlader folkeskolen. Standpunktskaraktererne har betydning for uddannelsesparathedsvurderingen i 8. og 9. klasse. Ved afslutning af undervisningen på 9. klassetrin skal eleverne aflægge folkeskolens afgangseksamen og 9. klasseprøver.

Skolebestyrelsen fastsætter principper for undervisningens organisering, herunder om der skal afholdes terminsprøver og lignende større prøver. Udover de lovpligtige karakterer, gives således lokalt løbende karakterer i udskolingen for afleveringer osv.

Børn og Unges vurdering – og lokale erfaringer

Det er vurderingen fra Pædagogik og Forebyggelse, at der kan sættes mere fokus på omfanget, udbyttet og eventuelle negative konsekvenser af den løbende lokale karaktergivning i udskolingen, som ikke er obligatorisk.

På initiativ fra rådmanden er der således igangsat en forsøgsordning om karakterfri klasser på folkeskolerne i Aarhus. Med forsøgsordningen er formålet at udvikle og afprøve, hvordan nedtoning af karakterer kombineret med et større fokus på formative feedbackformer kan bidrage til at mindske det negative pres på eleverne med henblik på, at alle elever trives og motiveres for egen læring.

Mulige alternativer

I forsøgsordningen skal der bl.a. arbejdes med:

- At erstatte karaktergivningen med konstruktive evaluerings- og feedbackformer.
- At fremme fokus på inddragelse af eleverne i undervisningen.
- At fremme en kultur, hvor lærere, elever og ledere tænker, taler og arbejder formativt.
- At styrke en tryk skole- og klasserumskultur, hvor der er plads til fejl.
- At have fokus på helhedssynet på elevens færdigheder og kompetencer.

2. april 2019
Side 11 af 15

Trivsels- og tilfredshedsundersøgelser blandt elever, medarbejdere og forældre

Elevtrivselsmåling

Opdrag / beslutningsgrundlag

I Aarhus suppleres den årlige nationale trivselsmåling, der er pålagt ved lov i 2015, med en kommunal spørgeramme, der giver viden om elevernes sundhedsadfærd og yderligere trivselsparametre. Den kommunale spørgeramme er en videreførelse af Store Trivselsdag, som blev besluttet af rådmanden for Børn og Unge 2009. Formålet med Elevtrivselsmålingen i Aarhus Kommune er at få viden om og følge udviklingen i elevers trivsel og sundhed, hvilket giver skolerne et datainformeret afsæt til at arbejde med elevernes sundhed og trivsel.

De politiske partier bag Folkeskoleforliget har aftalt at gøre det obligatorisk for folkeskolerne at anvende Undervisningsministeriets Trivselsværktøj til gennemførelse af den årlige nationale trivselsmåling fra og med skoleåret 2018/2019. Beslutningen indebærer, at Børn og Unge fremover ikke vil have adgang til persondata fra den nationale trivselsmåling samt at Børn og Unge's kommunale sundheds- og trivselsmåling ikke længere kan indgå i samme måling som den nationale trivselsmåling.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Den viden der dannes i elevtrivselsmålingen er baggrund for iværksættelse af lokale trivsels- og sundhedsfremmende initiativer på skole- og klasseniveau, skole og klub i mellem samt til strategisk planlægning på forvaltningsniveau.

Aarhus Kommune betaler pt. 110.500 kr. til Rambøll for udarbejdelse og distribuering af resultatrapporter til både elev- og klubtrivselsmålingen. Særskilt for 2018/2019 er prisen blevet opdelt, således at betalingen for resultatrapporter til klubtrivselsmålingen er 40.000. kr., og elevtrivselsmålingen er 70.500 kr. Dette for at kunne afslutte klubtrivselsmåling 2018/2019.

Resultaterne fra den nationale del af spørgerammen i elevtrivselsmålingen anvendes også som redskab til accountability. Der er fastsat tre nationale mål samt operative måltal, som opgøres på baggrund af resultater fra de nationale test samt elevtrivselsmålingen. Resultaterne skal afrapporteres i kvalitetsrapporten.

Derudover indgår resultater fra den nationale del af spørgerammen i elevtrivselsmålingen i det nationale kvalitetstilsyn, som føres af STUK. Elevtrivselsmålingen udgør en ud af fem kvalitetsindikatorer i screening til tilsynet. Udtagelsen af skoler i tilsynet kan ske på baggrund af dårlige resultater på en enkelt indikator.

2. april 2019
Side 12 af 15

Klubtrivselsmåling

Opdrag / beslutningsgrundlag

Klubtrivselsmålingen er en årlig undersøgelse af aarhusianske børn og unges trivsel i klubberne, der giver klubbens medarbejdere et redskab til systematisk og målrettet at arbejde med at forbedre trivslen blandt børn og unge på klubområdet. Aarhus Kommune har gennemført klubtrivselsmåling siden 2009. Halvdelen af spørgsmålene stammer fra nuværende elevtrivselsmåling, hvoraf tre er fra den kommunale måling og fire er fra den nationale trivselsmåling. Dette giver mulighed for at arbejde helhedsorienteret og underbygger samarbejde mellem skole og klub.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Klubtrivselsmålingen er den eneste systematiske indsamling af data om trivsel på klubområdet og er derfor af stor værdi for klubberne. Den viden, der dannes i klubtrivselsmålingen, er baggrund for iværksættelse af lokale trivselsfremmende initiativer på klubniveau samt til strategisk planlægning på forvaltningsniveau.

Trivselsundersøgelse (medarbejdere) og Social kapital-måling

Opdrag / beslutningsgrundlag

Trivselsundersøgelsen blandt medarbejdere i Aarhus Kommune gennemføres hvert tredje år og bruges til at kortlægge det psykiske arbejdsmiljø, som en del af den lovpligtige arbejdspladsvurdering. Tidligere har undersøgelsen været gennemført hvert andet år. Trivselsundersøgelsen suppleres af den væsentlig mindre omfangsrige Social Kapital-måling, som er besluttet af Fælles-MED-udvalg i Aarhus Kommune og gennemføres hvert år.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Arbejds miljølovgivningen foreskriver, at der skal foretages en skriftlig APV mindst hvert tredje år. Der er metodefrihed i udførelsen af den skriftlige APV, men i større organisationer gøres det normalvis via en survey, da det vil være meget ressourcetungt at skulle dokumentere fx et stort antal gruppeinterview. Derudover er det et krav, at alle medarbejdere i organisationen bliver hørt eller i mindste fald får tilbuddet. Fælles-MED-udvalg har besluttet at timingen og spørgerammen for Trivselsundersøgelserne, er den samme på tværs af Aarhus Kommune. Socialkapital-målingen er derimod en kontinuer-

lig temperaturmåling af samarbejde og trivsel, og tillid, retfærdighed og fælles forståelse af kerneopgaven er omdrejningspunktet i målingen.

2. april 2019
Side 13 af 15

Mulige alternativer

Da Social kapital-målingen er besluttet i Fælles-MED-udvalget, er den ikke underlagt fx de samme nationale dokumentationskrav, som den lovpligtig trivselsundersøgelse er, og der vil være større frihedsgrader til at kunne finde alternativer til survey-formatet eller afrapporteringen i Personaleredegørelsen, såfremt en sådan dagsorden løftes i Fælles-MED-udvalget.

Forældretilfredshedsundersøgelsen

Opdrag / beslutningsgrundlag

Forældretilfredshedsundersøgelsen er iværksat på baggrund af en byrådsbeslutning i 2003 om at indføre systematiske brugertilfredshedsundersøgelser på dagtilbuds- og skoleområdet. Siden 2005 har Forældretilfredshedsundersøgelsen været gennemført hvert andet år i ulige år, senest i foråret 2017. I 2007 blev Forældretilfredshedsundersøgelsen udvidet til også at omfatte fritidstilbud til børn og unge.

Forældretilfredshedsundersøgelsens formål er at fungere som redskab til at styrke dialogen og samarbejdet mellem forældre, ledere og medarbejdere i kommunens dagtilbud, skoler og fritidstilbud. Undersøgelsen er med til at give alle forældre en direkte stemme i forhold til udviklingen af deres barns dagtilbud, skole eller fritidstilbud. Undersøgelsen gennemføres ud fra et fælles spørgeskema, som hver enkelt dagtilbud, skole og FU-område har mulighed for at supplere med egne lokale spørgsmål.

Som led i en aftale indgået den 1. februar 2019 mellem Regeringen, KL og Danske Regioner, er det besluttet at indføre landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelser på institutionsniveau på dagtilbudsområdet, skoleområdet samt genoptrænings- og misbrugsområdet. Undersøgelsen vil blive gennemført ud fra en national spørgeramme, men med mulighed for at stille supplerende lokale spørgsmål på kommuneniveau. Den første landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelse forventes gennemført ved udgangen af 2019. I løbet af foråret vil det blive besluttet, hvorvidt den første undersøgelse skal gennemføres på dagtilbuds-, skole- eller genoptrænings- og misbrugsområdet. Herefter lægges der op til, at der skal gennemføres årlige brugertilfredshedsundersøgelser på ét af de tre områder på skift, dvs. at der fx på skoleområdet vil blive gennemført en landsdækkende undersøgelse af brugertilfredsheden hvert tredje år.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

I 2017 benyttede 72 procent af forældrene til børn i dagtilbud, skole eller fritidstilbud muligheden for svare på forældretilfredshedsundersøgelsen,

hvilket må tolkes som et tegn på, at forældrene har værdsat muligheden for at blive hørt. Svarprocenten har samtidig været stigende hen over årene.

2. april 2019
Side 14 af 15

I december 2018 har der været gennemført en inddragelsesproces blandt forældre, medarbejdere og ledere i Børn og Unge med henblik på at indsamle viden om de lokale erfaringer med brugen af forældretilfredshedsundersøgelsen. Inddragelsesprocessen har vist, at undersøgelsen generelt opleves som værdifuld, men at der også er et bredt ønske om at justere på spørgsmålene i undersøgelsen, herunder også på det sproglige niveau (lix-tallet) i spørgeskemaet. Blandt interessenterne er der bred enighed om værdien af muligheden for at supplere med lokale spørgsmål, som er tilpasset hver enkelt dagtilbud, skole og fritidstilbud.

På baggrund af beslutningen om at indføre landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelser på institutionsniveau kan det overvejes, om der fortsat er behov for en lokal forældretilfredshedsundersøgelse i Aarhus Kommune. Ved at afskaffe Forældretilfredshedsundersøgelsen vil vi i Børn og Unge dog miste muligheden for selv at kunne bestemme, hvilke spørgsmål, der skal stilles til forældrene, og samtidig vil man lokalt miste muligheden for at supplere med egne lokalt tilpassede spørgsmål.

Som alternativ til en spørgeskemaundersøgelse kunne man vælge at lave fokusgruppeinterview eller på anden mere kvalitativ vis opnå viden om forældrenes tilfredshed, hvilket kunne give nogle mere nuancerede og dybdegående fortællinger. Vælges en sådan løsning, vil man dog blive nødt til at gå på kompromis med antallet af forældre, som kan komme til orde. Denne løsning vil samtidig betyde, at hver enkelt daginstitution, skole og klub ikke vil kunne få et repræsentativt billede af forældrenes tilfredshed, og man vil derudover miste muligheden for systematisk at følge udviklingen i forældrenes tilfredshed over tid.

Spørgeskema til lokale ledere om fællesfunktionerne

Opdrag / beslutningsgrundlag

Spørgeskemaundersøgelsen til de lokale ledere i Børn og Unge om fællesfunktionerne er besluttet af chefgruppen i Børn og Unge og gennemføres hvert andet år ifm. fællesfunktionernes kvalitetsrapport. Spørgeskemaundersøgelsen har til formål at undersøge, hvordan den faglige understøttelse fra fællesfunktionerne i Børn og Unge opleves lokalt. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen giver nogle relevante indikationer på, hvordan den centrale organisering og opgaveløsning kan optimeres, så fællesfunktionerne til enhver tid på bedst mulig vis kan understøtte de decentrale enheder.

Børn og Unges vurdering og lokale erfaringer

Survey-formatet giver så mange lokale ledere så muligt mulighed for at komme til orde. Man kunne i stedet vælge at lave fokusgruppeinterview eller på anden mere kvalitativ vis opnå viden om de lokale lederes vurdering af fællesfunktionernes understøttelse, hvilket kunne give nogle mere nuancerede og dybdegående fortællinger, hvor man dog vil blive nødt til at gå på kompromis med antallet af lokale ledere, som kan komme til orde.

2. april 2019
Side 15 af 15

I forslaget til en ny model for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge lægges der op til at afskaffe undersøgelse blandt lokale ledere om fællesfunktionerne og udarbejdelsen af en kvalitetsrapport for fællesfunktionerne.

Bilag 3/3

Dokument Titel:	Bilag 2 - National trivselsmåling og kommunal sundheds- og trivselsmåling 2018- 2019_DOCX
Dagsordens titel:	Opfølgning på tests, målinger og screeninger i Børn og Unge (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	3

National trivselsmåling og kommunal sundheds- og trivselsmåling 2018/2019

0-3. klasse

Måling	Tema	Spørgsmål
National trivselsmåling	Social trivsel	Er du glad for din skole?
		Er du glad for din klasse?
		Er I gode til at hjælpe hinanden i klassen?
		Tror du, at de andre børn i klassen kan lide dig?
		Kan du lide pauserne i skolen?
		Føler du dig alene i skolen?
		Er du bange for, at de andre børn griner ad dig i skolen?
		Er der nogen, der driller dig, så du bliver ked af det?
	Faglig trivsel	Er du god til at løse dine problemer?
		Kan du koncentrere dig i timerne?
	Ro og orden	Er det svært at høre, hvad lærerne siger i timerne?
	Støtte og inspiration	Er du glad for dine lærere?
		Er timerne kedelige?
		Lærer du noget spændende i skolen?
		Er du med til at bestemme, hvad I skal lave i timerne?
Øvrige	Er lærerne gode til at hjælpe dig i skolen?	
	Har du ondt i maven, når du er i skole?	
	Har du ondt i hovedet, når du er i skole?	
	Er jeres klasselokale rart at være i?	
	Er toiletterne på skolen rene?	
Kommunal sundheds- og trivselsmåling	Venskaber	Har du en eller flere gode venner i skolen?
	Bevægelse	Laver du motion og bevægelse i timerne?
		Hvordan er du kommet i skole i dag?
	Søvn	Hvordan har du det om morgenen, når du møder i skole?
	Måltidsvaner	Spiser du morgenmad hver dag (hjemme eller i skolen)?
		Spiser du frokost hver dag?
SFO	Hvad synes du om din SFO?	

4-10. klasse

Måling	Tema	Spørgsmål
National trivselsmåling	Social trivsel	Er du glad for din skole?
		Er du glad for din klasse?
		Føler du dig ensom?
		Er du bange for at blive til grin i skolen?
		Hvor ofte føler du dig tryk i skolen?
		Er du blevet mobbet i dette skoleår?
		Jeg føler, at jeg hører til på min skole.
		Jeg kan godt lide pauserne i skolen.
		De fleste af eleverne i min klasse er venlige og hjælpsomme.
		Andre elever accepterer mig, som jeg er
		Faglig trivsel
	Hvor tit kan du klare det, du sætter dig for?	

		Kan du koncentrere dig i timerne?
		Hvis jeg bliver forstyrret i undervisningen, kan jeg hurtigt koncentrere mig igen.
		Lykkes det for dig at lære dét, du gerne vil, i skolen?
		Hvad synes dine lærere om dine fremskridt i skolen?
		Jeg klarer mig godt fagligt i skolen.
		Jeg gør gode faglige fremskridt i skolen.
	Ro og orden	Hvis der er larm i klassen, kan lærerne hurtigt få skabt ro.
		Er det let at høre, hvad læreren siger i timerne?
		Er det let at høre, hvad de andre elever siger i timerne?
		Møder dine lærere præcist til undervisningen?
	Støtte og inspiration	Er du og dine klassekammerater med til at bestemme, hvad I skal arbejde med i klassen?
		Er undervisningen kedelig?
		Er undervisningen spændende?
		Hjælper dine lærere dig med at lære på måder, som virker godt?
		Undervisningen giver mig lyst til at lære mere.
		Lærerne er gode til at støtte mig og hjælpe mig i skolen, når jeg har brug for det.
		Lærerne sørger for, at elevernes ideer bliver brugt i undervisningen.
	Øvrige	Jeg prøver at forstå mine venner, når de er triste eller sure.
		Jeg er god til at arbejde sammen med andre.
		Jeg siger min mening, når jeg synes, at noget er uretfærdigt.
Hvor tit har du ondt i maven?		
Hvor tit har du ondt i hovedet?		
Har du selv mobbet nogen i skolen i dette skoleår?		
Hvis jeg keder mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for, at det bliver spændende.		
Hvis noget er for svært for mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for at komme videre.		
Jeg synes godt om udeområderne på min skole.		
Jeg synes godt om undervisningslokalerne på skolen.		
Jeg synes, toiletterne på skolen er pæne og rene.		
Kommunal sundheds- og trivselsmåling	Selvverd	Jeg er god nok, som jeg er
	Venskaber	Har du en eller flere gode venner i skolen?
	Livstilfredshed	Her er en linje med prikker fra 0-10. Prik 0 betyder "det værste mulige liv" for dig, og prik 10 betyder "det bedste mulige liv" for dig. Hvor på linjen synes du selv du er for tiden?
		Hvad handler det om, når du svarer 0-5 ved spørgsmålet om, hvordan du synes dit liv er (sæt ét eller flere kryds)
	Kvas Vital	Jeg lytter til mine kammerater, og tager det de siger, alvorligt
		Jeg lærer mere om mig selv i skolen - hvad jeg er god til, og hvad jeg ikke er så god til
	Bevægelse	Tænk på en normal skoledag. Hvor meget tid bruger du på motion og bevægelse i timerne? <i>Timerne er fagundervisning, idræt og den understøttende undervisning</i>
		Uden for skoletid: Hvor ofte plejer du at dyrke så meget sport eller motion i fritiden, at du bliver forpustet eller sveder?
		Hvordan plejer du at komme i skole?
Sex	Har du viden om kroppens forandring i puberteten? *	
	Har du viden om krop, køn og seksualitet? **	
	Har du viden om prævention mod seksuelle sygdomme og graviditet? **	
Søvn	Hvornår plejer du at falde i søvn	

		Hvornår plejer du at vågne om morgenen, hvis du skal i skole? Hvor tit sover du dårligt eller uroligt om natten? Hvor ofte føler du dig træt om morgenen, når du møder i skole?
	Måltidsvaner	Hvor tit spiser du morgenmad (hjemme eller i skolen)? Hvor plejer du at få din frokost fra i skolen?
	Alkohol**	Hvor gammel var du første gang, du drak en hel genstand? <i>En genstand er 1 flaske/dåse almindelig øl, 1 flaske/dåse cider, 1 flaske alkohol-sodavand, 1 glas vin eller en drik med spiritus (4 cl).</i> Tænk tilbage på de sidste 30 dage. Hvor mange gange har du drukket 5 genstande ved samme lejlighed. <i>En genstand er 1 flaske/dåse almindelig øl, 1 flaske/dåse cider, 1 flaske alkohol-sodavand, 1 glas vin eller en drik med spiritus (4 cl).</i>
	Rygning**	Ryger du cigaretter, e-cigaretter eller vandpibe?
	Hash og andre stoffer**	Har du nogensinde prøvet at ryge hash, marihuana, pot eller skunk? Hvis ja: Tænk tilbage på de sidste 30 dage. Hvor mange gange har du røget hash, marihuana, pot eller skunk? Har du nogensinde prøvet at tage stoffer end hash f.eks. amfetamin, kokain, MDMA/ecstasy eller lignende?

*Spørgsmål er kun stillet til elever i 4-6. klasse

**Spørgsmål er kun stillet til elever i 7-10. klasse

Bilagsforside

Dokument Titel:	Beslutningsmemo til rådmandsmøde_DOCX
Dagsordens titel	Opsamling på udvalgmødet vedr. Ungehandleplanen (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	5

Opsamling på udvalgmødet vedr. Ungehandleplanen

4. april 2019
Side 1 af 1

Baggrund:

På den fælles temadrøftelse med Social- og Beskæftigelsesudvalget den 13.3, var der en drøftelse om de nye nationale uddannelsespolitiske målsætninger for unges overgang til uddannelse, samt om de centrale udfordringer ift. unges overgang fra grundskole til uddannelse (15-25 år) i Aarhus. De centrale opmærksomhedspunkter i denne drøftelse fremgår af bilag 2.

På mødet i Børn og Unge-udvalget den 27.3. fulgte udvalget op på temadrøftelsen den 13.3 og havde derudover mulighed for at give input til det fremsendte udkast til byrådsindstilling.

Der er i forlængelse heraf, og i samarbejde med MSB udarbejdet et revideret udkast til byrådsindstilling, som her fremsendes til rådmandsmødet.

Indstilling

- På rådmandsmødet drøftes og godkendes indstillingspunkter i byrådsindstillingen, samt indholdet i byrådsindstillingen jf. det fremsendte udkast (bilag 1).

Proces:

På baggrund af opfølgningen og bemærkningerne på rådmandsmødet, vil indstillingen gøres færdig i samarbejde med MSB – og fremsendes til godkendelse på rådhuset / BA. (Indstillingen vil bl.a. forkortes lidt, så den overholder formkrav for indstillinger til byrådet).

Bilag:

Til drøftelse:

./ bilag 1. Udkast til byrådsindstilling

Til orientering:

./ bilag 2. Forklæde til Udvalgets drøftelse den 27.3.

./ bilag 3. Ungehandleplanen (pixi)

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 40 12 44 59

Direkte e-mail:
jcal@aarhus.dk

Sag: 17/025386-36
Sagsbehandler:
Jesper Callesen

Bilag 2/4

Dokument Titel: **Bilag 1 Indstilling _DOCX**

Dagsordens titel: **Opsamling på
udvalgsmødet vedr.
Ungehandleplanen (OKJ)**

Dagsordenspunkt nr **5**

Udkast til Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra [Klik her for at angive tekst.](#)
Dato Dato for fremsendelse til MBA

Ungehandlingsplan for unges overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse 15-25 år

Indstillingen fremsendes af Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigelse for at styrke indsatserne i forhold til unges overgang til uddannelse og beskæftigelse.

1. Resume

Rådmændene for Børn og Unge (MBU) og Sociale forhold og Beskæftigelse (MSB) vil med ungehandlingsplanen styrke indsatserne- og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Etableringen af den Kommunale Ungeindsats (KUI) styrker sammenhængen i de kommunale indsatser for udsatte unge i alderen 15-25 år. Ungehandlingsplanen adresserer, at der skal mere til for at understøtte unge i deres uddannelsesvalg og sikre, at alle unge kommer i gang med uddannelse og beskæftigelse.

Med ungehandlingsplanen beslattes på tværs af MBU og MSB, et gensidigt forpligtende samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Der lægges samtidig vægt på, at det er en fælles opgave, der kun løses ved at samarbejde på tværs af Aarhus Kommune og med civilsamfundet. Uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet er her centrale aktører.

Som en del af ungehandlingsplanen foreslås en række konkrete initiativer for at understøtte opfyldelse af de politiske ambitioner på ungeområdet i Aarhus (se afsnit 5).

2. Beslutningspunkter

Det indstilles, at

1. Byrådet drøfter og tiltræder forslaget til nyt Aarhus mål for unges overgang til ungdomsuddannelse jf. den nationale ungemålsætning.
2. Byrådet tiltræder ungehandlingsplanen for unges overgang til uddannelse og beskæftigelse.
3. Byrådet drøfter de konkrete forslag til initiativer til at forbedre unges overgang til uddannelse og beskæftigelse i Aarhus, med henblik på at forslagene henvises til budgetforhandlingerne.

3. Baggrund

3.1. Nye nationale måltal for unges overgang uddannelse, beskæftigelse samt uddannelsesvalg

Med det nationale politiske forlig "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" (okt. 2017), er besluttet en ny national målsætning for unges overgang til ungdomsuddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet. Ungemålsætningen afløser den tidligere målsætning om, at mindst 95% af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse (forventet uddannelsesstatus 25 år efter afsluttet grundskole).

Med den nye politiske ungemålsætning sendes et landspolitisk signal om, at alle unge skal være i gang med noget relevant. 90 % af en ungeårgang skal inkluderes i uddannelsessystemet og have gennemført en ungdomsuddannelse inden de er 25 år. De unge, der ikke er i gang eller har afsluttet en ungdomsuddannelse, skal i højere grad have tilknytning til arbejdsmarkedet inden de bliver 25 år. I relation til de ældste unge udenfor uddannelse og uden tilknytning til arbejdsmarkedet, er der en særlig opmærksomhed på, at praksiserfaring kan være vejen til en erhvervsuddannelse.

Status i Aarhus Kommune (jf. den nationale profilmodel) er, at 90,7% af ungdomsårgang 2016, forventes at have gennemført mindst en ungdomsuddannelse inden de bliver 25 år. 5,3% af kommunes unge [15-24 år] er udenfor arbejdsmarkedet, svarende til 3030 unge (opgjort af Undervisningsministeriet pr. okt. 2016).

I relation til fastlæggelse af nyt Aarhus mål for overgang til ungdomsuddannelse indstilles det, at Aarhus adopterer uddannelseselementet af den nationale målsætning i B2020, som lyder, at 90 pct. af de unge skal have gennemført en ungdomsuddannelse, når de fylder 25 år i 2030. Det nationale delmål lyder, at 85 pct. skal have gennemført en ungdomsuddannelse, når de fylder 25 år i 2025. Aktuelt ligger Aarhus Kommune på 84 pct. for de elever som gik ud af folkeskolen i 2016. Det indstilles at fastsætte målsætningen til 85 pct. i B2020. Indikatoren til Byrådet opgøres ved hjælp af Undervisningsministeriets Profilmodel.

Den politiske aftale 'Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden' (dec. 2018), stiller derudover krav om, at kommunerne skal vedtage kommunale måltal for unges valg af ungdomsuddannelse efter afslutning af grundskolen. Hensigten er, at kommunerne skal arbejde aktivt for at øge søgningen til erhvervsuddannelserne. Den nationale målsætning er her, at 25% af en årgang i 2030 skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen (opgjort som gennemsnit af landets kommuner). Status opgjort pr. marts 2019 for Aarhus Kommune er, at 14% af en grundskoleårgang vælger en erhvervsuddannelse. Der er dermed tale om en stigning siden 2018, hvor andelen lå på 12 %.

Idet den politiske aftale endnu ikke er vedtaget i Folketinget, indstilles det, at Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse vender tilbage til Byrådet med forslag til mål for unges valg af ungdomsuddannelse i Aarhus.

3.2. Status i Aarhus Kommune

I Aarhus Kommune kunne der i perioden 2009-2012, ses en positiv udvikling ift. opfyldelse af 95% målsætningen. Flere unge kom i gang og gennemførte en ungdomsuddannelse. Den styrkede opmærksomhed på området, har haft positiv betydning. Det må dog konstateres, at vi i Aarhus de senere år, ikke har set en positiv udvikling. Status for Aarhus Kommune er, at 90,7% af en ungdomsårgang forventes at gennemføre mindst en ungdomsuddannelse indenfor 25 år efter afsluttet grundskole (profilmodellen).

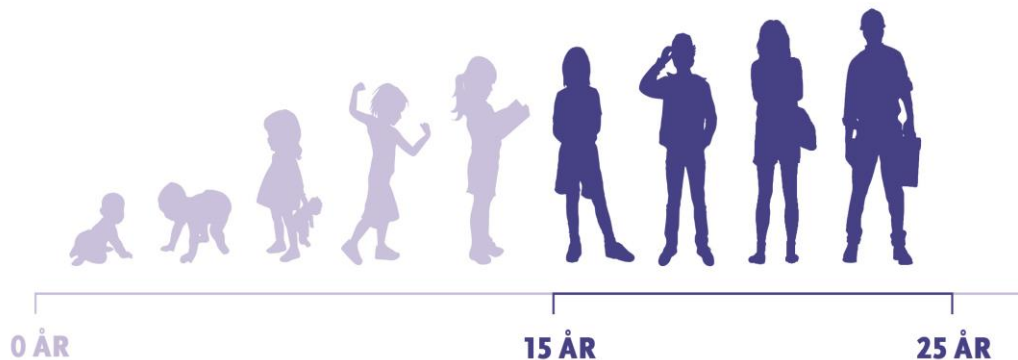
Dette overordnede billede dækker samtidig over, at unges baggrund og sociale forhold fortsat har stor betydning for om unge kommer i gang med en ungdomsuddannelse. For unge med forældre, der har folkeskolen som højest fuldførte uddannelse er det 80,5% af en årgang, der kommer i gang med en ungdomsuddannelse (15 mdr. efter grundskolen). Unge som har været i specialklasse eller specialskole er ligeledes en udsat gruppe i forhold til uddannelse, hvor det alene er 59% af en årgang, der er i gang med en ungdomsuddannelse 15. mdr. efter grundskolen. Den sociale arv har dermed stadig stor betydning, der også underbygges af nationale undersøgelser på området.

Demografi er også et forhold, som har betydning for Aarhus Kommunes opfyldelse af målsætningerne på uddannelsesområdet. Aarhus er en by med mange unge tilflyttere over 18 år under uddannelse. Ca. halvdelen af de unge under 25 år, som er udenfor arbejdsmarkedet, er tilflyttere fra andre kommuner. Der er derfor på ungeområdet i Aarhus Kommune både behov for forebyggende tiltag i grundskolen, samt initiativer for unge i alderen 15-25 år.

3.3. Styrket 15-25 års fokus i Aarhus med Ungehandlingsplanen

Med den nye nationale ungemålsætning og elementerne i den politiske aftale "bedre veje til uddannelse og job", lægges op til et nyt og tættere samarbejde i kommunerne om unges overgang til uddannelse og job fra grundskolen

til 25 år. Det er denne tænkning, der er grundlaget og som udfoldes i Aarhus Kommune med ungehandlingsplanen.

Med ungehandlingsplanen styrkes det fælles fokus og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse, særligt i forhold til:

- Unge i udskolingen, der ikke vurderes uddannelsesparate
- Unge i udskolingen der ikke er afklarede i forhold til ungdomsuddannelse
- Unges valg af ungdomsuddannelse efter grundskolen
- Unge under 25 år, der har afsluttet grundskolen, men ikke er startet på en ungdomsuddannelse, eller er i beskæftigelse.
- Unge under 25 år, der er startet på en ungdomsuddannelse, men er faldet fra, eller i risiko for at falde fra.

Ambitionen med ungehandlingsplanen er inspireret af 95% handlingsplanen, som Byrådet vedtog i maj 2011. Byrådet besluttede her en række konkrete initiativer til styrkelse af unges overgang til ungdomsuddannelse. Herunder indgik en fælles tænkning på tværs af Aarhus Kommune om unges overgang til ungdomsuddannelse.

Hvad angår målgruppen af unge i den uddannelsespligtige alder, tiltrådte Byrådet i november 2018, indstillingen fra MSB om etablering af den Kommunale Ungeindsats (KUI). Formålet med KUI er at skabe en samlet og koordineret indsats, som har ansvaret for at gøre unge under 25 år,

som har forladt grundskolen, parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Som noget nyt introduceres der, med den kommunale ungeindsats, et egentligt koordineringsansvar på tværs af beskæftigelse-, uddannelse-, social- og grundskoleområdet. Denne koordinering er et meget vigtigt element i forhold til at sikre, at alle unge kommer i gang med en uddannelse eller et job med perspektiv. KUI er forankret i Unge & Uddannelse i Jobcentret i Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Ungehandlingsplanen

Rådmændene for MBU og MSB har udvalgt fem temaer under ungehandlingsplanen. Der er nedsat fælles arbejdsgrupper på tværs af MBU og MSB, der har til opgave at følge op og komme med forslag til udviklingsinitiativer.

Temaer	Ambition
<i>Styrke elevernes uddannelsesparathed i grundskolen</i>	For at forbedre processen for den enkelte elev ifm. uddannelsesparathedsvurderingen i 8.kl. og 9. kl. samt 10. kl.
<i>Motiverende læringsmiljøer i udskolingen</i>	For at styrke de almene læringsmiljøer i grundskolen med fokus på motivation for læring, praksisfaglighed, formative feedback, samt udvikling af elevernes relationskompetencer. Initiativer vedrører dermed også en tidlig indsats ift. de udfordringer man ser i udskolingen.
<i>Udvikling af fokuserede indsatser for unge i grundskolen – Innovationsprojektet "en vej ind i fællesskabet"</i>	For at udvikle virkningsfulde indsatser med henblik på at forbedre overgangen til uddannelse og job for unge i grundskolen, som vurderes ikke-uddannelsesparat. (bevilget af byrådet i 2016)
Alle unge skal med i uddannelse og beskæftigelse 15-25 år	<i>For at koordinere udviklingen af den kommunale ungeindsats, samt fokus på snitflader til FGU ift. unge i alderen 15-25 år.</i>

Nye måltal for unges overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse	For at udvikle meningsfulde lokale data og operationalisere de nye kommunale måltal.
--	--

4. Effekt

Indstillingen understøtter de nye uddannelsespolitiske målsætninger og måltal for Aarhus Kommune. Den forventede effekt er dels, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse inden 25 år og færre unge er uden tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked. Den forventede effekt er desuden, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen.

5. Ydelser

Inspireret af 95% handlingsplanen, foreslår rådmændene for MBU og MSB, at Byrådet afsætter midler til at gennemføre en række konkrete initiativer for at styrke indsatsene for unges overgang til uddannelse og job – med henblik på at opfylde de politiske målsætninger på området.

Forslag til initiativer med fokus på at blive uddannelsesparat i grundskolen

(jf. tema: **Styrke elevernes uddannelsesparathed i grundskolen**)

Klar til vejledning i grundskolen (retter sig mod elever)	Det at vælge ungdomsuddannelse og være klar til uddannelsesvejledning er en proces, som unge skal understøttes i. Det foreslås, at der afsættes ressourcer til at udvikle og gennemføre forløb for elever i grundskolen, hvor fokus er på at styrke de unge i denne proces. (forslaget kan måske laves sammen med Børne- og ungebyrådet)
Intensive læringsforløb i udskolingen	Med MOVE accelererede læringsforløb, har Aarhus Kommune udviklet et virkningsfuldt 5 dages læringsforløb, som styrker elevernes faglige niveau samt elevernes personlige og sociale kompetencer. Målgruppen er ikke-uddannelsesparate elever i udskolingen. Der er ikke afsat midler til tilbuddet fra 2020. Forslaget er målrettet elever, der er i risiko for ikke at opfylde adgangskravet til eud.

Udvidelse af kapacitet på Netværksskolen	<p>Netværksskolen er et skoletilbud i MBU for unge mellem 14-18 år, som har brug for at gå i skole på en måde, hvor nærvær, tryghed og tydelighed – og tæt voksenkontakt, kan være medvirkende årsag til at få motivation til at gå i skole. På Netværksskolen kan dele af undervisningen foregå i værkstedsrammer, i praktik og at skabe mulighed for at tage sin afgangsprøve. Målet med er forløb på skolen er at skabe mulighed for, at de unge kan "finde en plads" i uddannelse efter skolegang på Netværksskolen.</p>
Styrke overgange for unge fra specialklasse / specialskole	<p>Elever fra specialklasser-og specialskoler er stærkt overrepræsenterede i gruppen af unge, der ikke er i gang 15. mdr. efter afsluttet grundskole (udgør ca. 20% af gruppen). Det foreslås at afsætte midler til at styrke denne gruppes overgang til uddannelse og beskæftigelse. Et konkret forslag kunne være at afsætte midler til brobygningsforløb på FGU. Samarbejde med ungdomsuddannelserne om udvikling af uddannelserne, kan også understøtte denne gruppes overgang til ungdomsuddannelse.</p>

Forslag til initiativer med fokus på motiverende udskoling

(jf. tema: motiverende læringsmiljøer i udskolingen)

Krav om erhvervspraktik i grundskolen	<p>Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervslivet – og forudsætter økonomisk understøttelse, og især opbakning fra erhvervslivet.</p>
Understøtte samarbejde ml. grundskolen og erhvervsuddannelserne	<p>Der lægges i forliget fra folkeskole til faglært op til udvikling af samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne. Der følger ikke midler med - og erfaringen er, at disse forløb koster ekstra ressourcer for skolerne og erhvervsuddannelserne. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervsuddannelserne.</p>
MOVE 2.0 i grundskolen (retter sig mod personale og alle elever)	<p>Ambitionen er at anvende virkningsfulde metoder og principper fra MOVE intensive læringsforløb i elevernes egen hverdag skolerne. Forslaget er udviklet med afsæt i nyeste forskning om hvilke virkningsfulde elementer fra intensive læringsforløb, der umiddelbart kan overføres ind i grundskolen.</p>

Forslag til initiativer målrettet unge op til 25 år

(jf. tema: alle unge skal med i uddannelse og beskæftigelse 15-25 år)

Styrke af fastholdelsesindsatserne	Det foreslås, at der afsættes midler til, at der i samarbejde med ungdomsuddannelserne sker en udvikling og styrkelse af de kommunale fastholdelsesindsatser.
Understøtte at gruppen af "voksne unge" tager en erhvervsuddannelse	Det foreslås, at vejledningen styrkes over for unge den gruppe af unge, der i en relativ sen alder endnu ikke har gennemført en ungdomsuddannelse eller som har afbrudt en uddannelse.
Flere unge i FGU	Det foreslås, at der afsættes midler, så der kan iværksættes indsatser for unge, som ikke umiddelbart har forudsætninger, så de kan profitere af et FGU-forløb. Indsatserne skal iværksættes, så de kan forberede de unge mod en erhvervsuddannelse og / eller beskæftigelse.

6. Organisering

6.1. Ungehandlingsplanen som fælles organisatorisk ramme på tværs af MBU og MSB

Med Ungehandlingsplanen etableres en tættere understøttende organisering og samarbejde på tværs af MBU og MSB om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse (15-25 år).

Det tættere samarbejde mellem afdelingerne etableres både på "operationelt niveau", strategisk niveau og politisk niveau. Der er pt. nedsat en understøttende organisering, med reference til rådmænd og det strategiske ledelsesniveau på tværs af afdelingerne. Organiseringen afspejler de temaer, der adresseres, jf. afsnit 3.

Udover disse organisatoriske elementer vil Ungehandlingsplanen fremover være den fælles organisatorisk ramme, som sikrer koordination af aktuelle og fremtidige nationale beslutninger vedr. unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Opfølgning på forliget "fra folkeskole til fag-

lært”, forankres således også under Ungehandlingsplanen, for at sikre en koordineret opfølgning i Aarhus. Den understøttende organisering, vil løbende tilpasses det aktuelle behov.

6.1. Styrket samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse i Aarhus

Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigede er centrale i udviklingen af den samlede indsats i Aarhus Kommune for at styrke unge i deres overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Der er dog behov for et tættere samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse – både internt i Aarhus Kommune og sammen med eksterne parter. Dette er også et centralt pejlemærke i Ungehandlingsplanen. Internt i Aarhus Kommune er Sundhed og Omsorg og Erhvervsafdelingen i Borgmesterens Afdeling bl.a. vigtige parter. Ligeledes er det vigtigt at eksterne parter støtter op om at løse udfordringerne på området. Rådmændene for MBU og MSB ser således et stort potentiale i at udvikle samarbejdet med erhvervslivet, samt erhvervsuddannelserne om praktikpladser og skoleforløb for alle unge.

6.3. Inddragelse

Tæt inddragelse og involvering af de unge og forældre, skoler (ledere og lærer), UU, FU, faglige organisationer, uddannelsesinstitutioner, er en central del Ungehandlingsplanen.

7. Ressourcer

Indstillingen har ikke bevillingsmæssige konsekvenser.

Der lægges med indstillingen op til en politisk drøftelse i Byrådet af de politiske ambitioner for unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. De konkrete forslag til initiativer jf. afsnit 5, bør prioriteres af Byrådet i de kommende budgetforhandlinger.

Underskrift rådmand MBU

/

Underskrift direktør MBU

Underskrift rådmand MSB

/

Underskrift direktør MSB

Bilag

BILAG 1: Fælles Ungehandlingsplan for unge overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Tidligere beslutninger

Sagsnummer: 17/025386-23

MBU, Pædagogisk afdeling

Antal tegn: [Klik her for at angive tekst.](#)

Sagsbehandler: Jesper Callesen

Tlf.: 40 12 44 59

E-post: jcal@aarhus.dk

Bilag 3/4

Dokument Titel:	Bilag 2_ Forklæde udvalgsmøde den 27_DOCX
Dagsordens titel:	Opsamling på udvalgsmødet vedr. Ungehandleplanen (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	5

Forklæde til udvalgsrådet den 27.3.

Drøftelse i Børn og Unge-udvalget om nye uddannelsespolitiske måltal samt initiativer i ungehandlingsplanen

21. marts 2019
Side 1 af 5

Baggrund:

På den fælles temadrøftelse med Social- og Beskæftigelsesudvalget den 13.3, var der en drøftelse om de nye nationale uddannelsespolitiske målsætninger for unges overgang til uddannelse, samt om de centrale udfordringer ift. unges overgang fra grundskole til uddannelse (15-25 år) i Aarhus.

I dette forklæde opsummeres, hvad udvalgene var særligt optagende af på temadrøftelsen. Derudover lægges op til udvalgets 2. drøftelse vedr. unges overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Der er til udvalgets orientering, fremsendt et foreløbigt udkast til byrådsindstilling for ungehandlingsplanen. Indstillingen udarbejdes i samarbejde med Sociale forhold og Beskæftigelse.

Bilag til orientering:

- Bilag 1. Udkast til byrådsindstilling: Ungehandlingsplan for unges overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse 15-25 år
- Bilag 2. Notat om profilmodellen fra Undervisningsministeriet.

Temaer fra udvalgsdrøftelsen den 13. marts

På baggrund af den fælles udvalgsdrøftelse med Social- og Beskæftigelsesudvalget, er udledt følgende temaer, som udvalgene var særligt optagede af.

- **Fagligt udfordrede elever i grundskolen:** Behov for fokus og opfølgning på de elever i grundskolen, der er i risiko for ikke at bestå adgangskravet til erhvervsuddannelse (02 i dansk og matematik).
- **Erhvervspraktik i grundskolen:** Behov for at sikre, at erhvervspraktik i grundskolen er en mulighed for alle elever (evt. krav om at eleverne i udskolingen skal i erhvervspraktik).
- **Unge usikkerhed ift. valg af ungdomsuddannelse:** Behov for større opmærksomhed og erkendelse af, at der generelt hos eleverne i udskolingen er en stor usikkerhed på valg af ungdomsuddannelse – og at de skal understøttes i dette.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 40 12 44 59

Direkte e-mail:
jcal@aarhus.dk

Sag: 17/025386-32
Sagsbehandler:
Jesper Callesen

Forklæde til udvalgs mødet den 27.3.

21. marts 2019
Side 2 af 5

- **”Arbejdsmarkedslogikken ctr. ungelogikken”**: Behov for opmærksomhed på, at der er mange aktører, der har en mening om hvad de unge skal ift. uddannelse og beskæftigelse. Vigtigt med de unges stemme og perspektiv kommer ind i politiske beslutninger på området.
- **Fokus på ”de gamle unge”**: Behov for opmærksomhed på, at der i gruppen af unge op til 25 år, er en gruppe af unge, hvor flere bør påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse. Dette kan også være anledning til at følge denne gruppe i måltallene.

Derudover blev der i temadrøftelsen spurgt ind til opgørelsen af måltallene på området. Som baggrundsbilag er derfor vedlagt bilag 2. vedr. profilmodellen, udarbejdet af Undervisningsministeriet.

Dagsorden for drøftelsen på udvalgs mødet (afsæt tid: ca.40 min)

1. Rammesætning ved direktøren
2. Udvalget drøfter de nye uddannelsespolitiske måltal for Aarhus Kommune
3. Udvalget drøfter forslag til initiativer i ungehandleplanen

(Proces på udvalgs mødet: Drøftelsen under pkt. 3), Indledes med parvise refleksioner, og følges op med fælles drøftelse).

Ad 2. Drøftelse af nye uddannelsespolitiske måltal

Ungemålsætningen for unges overgang til uddannelse og job

Byrådet skal træffe beslutning om, hvordan ambitionsniveauet skal være i Aarhus Kommune i forhold til den landspolitiske ungemålsætning. Målsætningen, sender et signal om unge skal have gennemført en ungdomsuddannelse, eller have tilknytning til arbejdsmarkedet inden de bliver 25 år.

Forklæde til udvalgs mødet den 27.3.

Den nye uddannelsespolitiske målsætning lyder:

Alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse. Det betyder, at:

- i 2030 skal mindst 90 procent af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse.
- i 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være halveret.
- alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse har ret til at få en uddannelsesplan og skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbydes vejledning om mulighederne for at øge deres formelle kompetencer på kort og på længere sigt.

21. marts 2019
Side 3 af 5

Drøftelsen i udvalget

Politisk kan man i Aarhus Kommune vælge at adoptere den nationale ungemålsætning. Man kan også anlægge en lokal ambition i Aarhus, som ligger over den nationale målsætning. (Aarhus Kommune ligger således pt. tæt på at opfylde det nationale delmål for 2025 om, at 85 procent af en årgang skal have gennemført en ungdomsuddannelse inden de bliver 25 år).

Politisk skal man derudover træffe beslutning om opgørelsesmetoden. I den nationale opgørelsesmetode opgøres målsætningen i henhold til "profilmodellen", der er en matematisk sandsynlighedsmodel, som giver en prognose for den forventede udvikling i kommunerne (se evt. bilag 2.). Profilmodellen, har dog bl.a. den udfordring, at den ikke kan opgøres lokalt på (skole)niveau i Aarhus, og derfor er vanskelig at "styre efter" i Børn og Unge, da man ikke vil kunne forklare en stigning eller et fald med en bestemt lokal aktivitet. Et alternativt til profilmodellen, vil være at følge faktiske tal i Aarhus Kommune for de unges uddannelsesstatus.

Spørgsmål:

- Skal vi i Aarhus Kommune formulere måltallene på baggrund af profilmodellen eller faktiske tal for de unges overgang til uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet?
- Hvilket ambitionsniveau skal vi anlægge på unges overgang til uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet?

Forklæde til udvalgs mødet den 27.3.

21. marts 2019

Side 4 af 5

Forventet krav om ny målsætning for unges uddannelsesvalg efter grundskolen

Med den nye nationale ungemålsætning og den kommende lovudmøntning af den politiske aftale "Fra folkeskole til faglært" skal Byrådet drøfte og beslutte måltal og ambitionsniveau for unges søgning til ungdomsuddannelse direkte efter grundskolen (med særlig opmærksomhed på erhvervsuddannelse).

Lovudmøntningen forventes at træde i kraft august 2019, hvilket vil betyde, at det skal fastsættes måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne første gang marts 2020, som det står i lovforslaget. Dette betyder, at der vil være tid til en politisk proces henover efteråret med inddragelse af civilsamfundet, med det formål at sikre ejerskab til de nye lokale måltal for unges uddannelsesvalg i Aarhus.

Også i forhold til denne målsætning, kan man politisk i Aarhus vælge af adoptere den nationale målsætning (25% af en årgang i 2020 og 30% af en årgang i 2025). Alternativt, kan formuleres en lokal målsætning for Aarhus Kommune, som liggere tættere på det nuværende niveau, som er 12%.

Spørgsmål:

- Hvad er udvalgets holdning til processen for fastlæggelsen af mål for unges valg af erhvervsuddannelse i Aarhus?
- Hvilket ambitionsniveau skal vi anlægge i Aarhus i forhold til de nye måltal for unges valg af uddannelse efter grundskolen?
- Skal vi i Aarhus formulere måltal for uddannelsesvalget/uddannelse hos gruppen af unge tæt på 25 år?

Ad 3. Drøftelse af initiativerne i ungehandleplanen

Udover en tættere organisering og et tættere samarbejde på tværs af MBU og MSB om unges overgang til uddannelse og job, forslås med indstilling for ungehandlingsplanen en række konkrete initiativer - der kan indgå som afsæt for udvalgets drøftelse af konkrete initiativer på området.

Temat om uddannelsesparathed i grundskolen

Forslag	Beskrivelse
Klar til vejledning i grundskolen (retter sig mod elever)	Det at vælge ungdomsuddannelse og være klar til uddannelsesvejledning er en proces, som unge skal understøttes i. Det forslås, at der afsættes ressourcer til at udvikle og gennemføre forløb for elever i grundskolen, hvor fokus er på at styrke de unge i denne proces. (forslaget kan måske laves sammen med Børne- og ungebyrådet)

Forklæde til udvalgs mødet den 27.3.

Intensive læringsforløb i udskolingen for elever der er i risiko for ikke at opfylde adgangskravet til eud.	Med MOVE accelererede læringsforløb, har Aarhus Kommune udført et virkningsfuldt 5 dages læringsforløb, som styrker elevernes faglige niveau samt elevernes personlige og sociale kompetencer. Målgruppen er ikke-uddannelsesparate elever i udskolingen. Der er ikke afsat midler til tilbuddet fra 2020.
Udvidelse af kapacitet på Netværksskolen	Netværksskolen er et skoletilbud i MBU for unge mellem 14-18 år, som har brug for at gå i skole på en måde, hvor nærvær, tryghed og tydelighed – og tæt voksenkontakt, kan være medvirkende årsag til at få motivation til at gå i skole. På Netværksskolen kan dele af undervisningen foregå i værkstedsrammer, i praktik og at skabe mulighed for at tage sin afgangsprøve. Målet med forløb på skolen er at skabe mulighed for, at de unge kan "finde en plads" i uddannelse efter skolegang på Netværksskolen.
Styrke overgange for unge fra specialklasse / specialskole	Elever fra specialklasser-og specialskoler er stærkt overrepræsenterede i gruppen af unge, der ikke er i gang 15. mdr. efter afsluttet grundskole (udgør ca. 20% af gruppen). Der forslås konkrete initiativer ift. denne målgruppe, hvor et forslag kunne være at afsætte midler til brobygningsforløb på FGU. Samarbejde med ungdomsuddannelserne, kan også understøtte denne gruppes overgang til ungdomsuddannelse.

Temaet om motiverende udskoling

Understøtte skole-virksomhedssamarbejdet økonomisk	Der tænkes i et tilbud om praktik til alle elever i 8-10 klasse, samt praktikkrav for alle elever i 10. klasse. Herunder indgå samarbejde om flere fritidsjobs. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervslivet – og forudsætter økonomisk understøttelse, og især opbakning fra erhvervslivet.
Understøtte samarbejde ml. grundskolen og erhvervsuddannelserne økonomisk	Der lægges i forliget fra folkeskole til faglært op til udvikling af samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne. Der følger ikke midler med - og erfaringen er at disse forløb koster ekstra ressourcer for skolerne og erhvervsuddannelserne. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervsuddannelserne.
MOVE 2.0 i grundskolen (retter sig mod personale og alle elever)	Ambitionen er at anvende virkningsfulde metoder og principper fra MOVE intensive læringsforløb i elevernes egen hverdag skolerne. Forslaget er udviklet med afsæt i nyeste forskning om hvilke virkningsfulde elementer fra intensive læringsforløb, der umiddelbart kan overføres ind i grundskolen.

Temaet om, at alle unge op til 25 år – alle skal med

Styrke af fastholdelsesindsatserne	Det forslås, at der afsættes midler til, at der i samarbejde med ungdomsuddannelserne sker en udvikling og styrkelse af de kommunale fastholdelsesindsatser.
Understøtte at gruppen af "gamle unge" tager en erhvervsuddannelse	Det forslås, at der afsættes midler, så der kan iværksættes indsatser for unge, som ikke umiddelbart har forudsætninger, så de kan profitere af et FGU-forløb. Indsatserne skal iværksættes, så de kan forberede de unge mod en erhvervsuddannelse og / eller beskæftigelse.

Bilag 4/4

Dokument Titel:	Bilag 3_Handlingsplan DOCX
Dagsordens titel:	Opsamling på udvalgsmødet vedr. Ungehandleplanen (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	5

Fælles ungehandlingsplan for unges overgang til uddannelse og job (opdateret udgave)

6. marts 2019
Side 1 af 6

Rådmændene for Børn og Unge (MBU) og Sociale forhold og Beskæftigelse (MSB) vil med Ungehandlingsplanen styrke indsatserne- og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og job.

Målet er at indfri en fælles vision om, at alle unge under 25. år i Aarhus, skal være i gang med uddannelse og/eller have fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Etableringen af den Kommunale Ungeindsats (KUI) som byrådet besluttede i december 2018, styrker sammenhængen i de kommunale indsatser for udsatte unge i alderen 15-25 år. Ungehandlingsplanen adresserer, at der skal mere til for at styrke sammenhængen og indsatserne i relation til at forberede og sikre, at alle unge kommer i gang med uddannelse og beskæftigelse.

I ungehandlingsplanen rettes både fokus på overgangen til uddannelse og job for den brede gruppe af unge (15-25 år), samt overgangen for den gruppe af unge (15-25 år), der er udfordrede i at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, eller opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tættere samarbejde om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse

Med ungehandlingsplanen besluttes et gensidigt forpligtende samarbejde på tværs af Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigelse, om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Der lægges samtidig vægt på, at det er en fælles opgave på tværs af Aarhus Kommune, der kræver et tættere samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet i Aarhus.

Konkret etableres der med ungehandlingsplanen en fælles organisering på tværs af MBU og MSB (foreløbig frem til 2021). Med denne tidshorisont, er formålet at igangsætte konkrete initiativer til at forbedre unges overgang fra grundskolen til uddannelse og job (15-25år). Den fælles organisering, anvendes samtidig til at styrke koordineringen af løbende nationale politiske initiativer på uddannelsesområdet. Senest med den politiske aftale "fra folkeskole til faglært".

Den fælles organisering på tværs af MBU og MSB med fagpersoner, som afspejler de faglige temaer i ungehandlingsplanen (se nedenfor). Organiseringen er nedsat fra oktober 2018 og understøttes af faste fælles drøftelser på strategisk ledelsesniveau og rådmandsniveau i MBU og MSB.

BØRN OG UNGE
Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 40 12 44 59

Direkte e-mail:
jcal@aarhus.dk

Sag: 17/025386-18
Sagsbehandler:
Jesper Callesen

6. marts 2019
Side 2 af 6

Temaerne for ungehandlingsplanen:

Nedenfor udfoldes de faglige temaer, der adresseres med ungehandlingsplanen. Nogle af temaerne vil kunne håndteres administrativt og i praksisniveauet gennem gensidigt forpligtende beslutninger på ledelses- og/eller rådmandsniveau og i tæt samarbejde med praksisniveauet.

Nogle af de udfordringer, der adresseres med ungehandlingsplanen, vil imidlertid derudover kalde på politiske beslutninger og prioriteringer i Byrådet. Det er derfor ambitionen, at rådmændene for MBU og MSB, fremsender en fælles byrådsindstilling om ungehandlingsplanen til behandling i byrådet inden sommerferien 2019.

Nye måltal i Aarhus Kommune for unges uddannelsesvalg og overgang til uddannelse og job

Den nye nationale ungemålsætning skærper fokus på, at unge inden de bliver 25 år, skal have gennemført en uddannelse og/eller have tilknytning til arbejdsmarkedet. I Aarhus Kommune bør denne ændring give anledning til at reformulere "Aarhusmålet" for unges overgang til ungdomsuddannelse, som er afledt af 95% målsætningen. Med den nye nationale målsætning for unges valg af erhvervsuddannelse, er kommunerne samtidig forpligtet til at

vedtage kommunale måltal ift. unges valg af erhvervsuddannelse efter grundskolen.

6. marts 2019
Side 3 af 6

Forslag til politisk opfølgning:

Ungemålsætningen: Med afsæt i den nye ungemålsætning, skal byrådet træffe beslutning om nye måltal for unges overgang til uddannelse (erstatte 95% målsætningen).

De unges valg af erhvervsuddannelse: Med den politiske aftale "fra folkeskole til faglært", forpligtes kommunerne til at vedtage lokale måltal for unges valg af erhvervsuddannelse efter grundskolen.

Uddannelsesparat i grundskolen (herunder fokus på UPV)

Der rettes med ungehandlingsplanen fokus på at styrke de lokale processer for uddannelsesparathedsvurderingen i grundskolen. Målet er, at vurderingen skal være et mere anvendeligt redskab til understøttelse af, at skolerne i samarbejde med UU, klæder eleverne på til at kunne påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Ikke mindst skal uddannelsesparathedsvurderingen opleves som en hjælp af de unge selv og opleves som meningsfuld. Der er derfor fokus på bedre involvering af de unge og at forældre inddrages på en systematisk måde i hele processen – hvilket ikke sker systematisk i dag, på tværs af skolerne.

En udfordring, der også rettes fokus på, er at folkeskoler, ungdomsuddannelser, socialforvaltningen og UU skal udvikle en fælles forståelse af kriterierne for, hvad det vil sige at være klar til en ungdomsuddannelse. Der skal samtidig etableres mere smidige arbejdsgange mellem de professionelle, som indgår i de lokale samarbejde om vurderingen og opfølgningen på vurderingen.

Af konkrete initiativer tænkes pt. i udvikling af fælles kompetenceudvikling for medarbejdere i folkeskolen og vejledere i UU, samt udvikling af fælles materialer, som understøtter en ensartet praksis på skolerne og sikrer en ensartet og tæt involvering af de unge og deres forældre. Der er fokus på, at der i forbindelse med den politiske aftale "fra folkeskole til faglært", nedsættes en "ekspertgruppe", der skal komme med vurderinger og anbefalinger til hvordan uddannelsesparathedsvurderingen kan understøtte elevens læring og udvikling samt uddannelsesvalg. Disse anbefalinger inddrages i den faglige gruppe, der er nedsat.

Forslag til politisk prioritering i byrådet:

6. marts 2019
Side 4 af 6

Forslag	Beskrivelse
<i>Klar til vejledning i grundskolen (retter sig mod elever)</i>	Det at vælge ungdomsuddannelse og være klar til uddannelsesvejledning er en proces, som unge skal understøttes i. Det forslås, at der afsættes ressourcer til at udvikle og gennemføre forløb for elever i grundskolen, hvor fokus er på at styrke de unge i denne proces. (forslaget kan måske laves sammen med Børne- og ungebyrådet)
<i>Intensive læringsforløb i udskolingen for elever der er i risiko for ikke at opfylde adgangskravet til eud.</i>	Med MOVE accelererede læringsforløb, har Aarhus Kommune udviklet et virkningsfuldt 5 dages læringsforløb, som styrker elevernes faglige niveau samt elevernes personlige og sociale kompetencer. Målgruppen er ikke-uddannelsesparate elever i udskolingen. Der er ikke afsat midler til tilbuddet fra 2020.
<i>Udvidelse af kapacitet på Netværksskolen</i>	Netværksskolen er et skoletilbud i MBU for unge mellem 14-18 år, som har brug for at gå i skole på en måde, hvor nærvær, tryghed og tydelighed – og tæt voksenkontakt, kan være medvirkende årsag til at få motivation til at gå i skole. På Netværksskolen kan dele af undervisningen foregå i værkstedsrammer, i praktik og at skabe mulighed for at tage sin afgangsprøve. Målet med er forløb på skolen er at skabe mulighed for, at de unge kan "finde en plads" i uddannelse efter skolegang på Netværksskolen.
<i>Styrke overgange for unge fra specialklasser / specialskole</i>	Elever fra specialklasser-og specialskoler er stærkt overrepræsenterede i gruppen af unge, der ikke er i gang 15. mdr. efter afsluttet grundskole (udgør ca. 20% af gruppen). Der forslås konkrete initiativer ift. denne målgruppe, hvor et forslag kunne være at afsætte midler til brobygningsforløb på FGU. Samarbejde med ungdomsuddannelserne, kan også understøtte denne gruppes overgang til ungdomsuddannelse.

Motiverende udskoling

Der rettes med ungehandlingsplanen fokus på, at udskolingen motiverer eleverne til læring og uddannelse. Der vil indhentes inspiration fra lokale erfaringer, samt ny viden i forskningen.

Der er herunder fokus på, at et tættere samarbejde med erhvervsuddannelserne kan styrke praksisfagligheden i folkeskolens undervisning - og dermed bidrage til, at alle elever får en mere aktiv rolle i undervisningen og oplever variation i arbejdsformerne og mulighed for fordybelse.

Der er også fokus på, at udvikling af et tættere samarbejde mellem folkeskolen og erhvervslivet kan styrke disse elementer i grundskolen. Der vil hentes inspiration fra eksisterende samarbejde som "byggeboksen" og konkrete samarbejder med lokale virksomheder.

6. marts 2019
Side 5 af 6

Forslag til politisk prioritering i byrådet:

Understøtte skole-virksomhedssamarbejdet økonomisk	Der tænkes i et tilbud om praktik til alle elever i 8-10 klasse, samt praktikkrav for alle elever i 10. klasse. Herunder indgå samarbejde om flere fritidsjobs. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervslivet – og forudsætter økonomisk understøttelse, og især opbakning fra erhvervslivet.
Understøtte samarbejde ml. grundskolen og erhvervsuddannelserne økonomisk	Der lægges i forliget fra folkeskole til faglært op til udvikling af samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne. Der følger ikke midler med - og erfaringen er at disse forløb koster ekstra ressourcer for skolerne og erhvervsuddannelserne. Initiativet gennemføres i samarbejde med erhvervsuddannelserne.
MOVE 2.0 i grundskolen (retter sig mod personale og alle elever)	Ambitionen er at anvende virkningsfulde metoder og principper fra MOVE intensive læringsforløb i elevernes egen hverdag skolerne. Forslaget er udviklet med afsæt i nyeste forskning om hvilke virkningsfulde elementer fra intensive læringsforløb, der umiddelbart kan overføres ind i grundskolen.

”Innovationsprojektet en vej ind i fællesskabet”

Byrådet har med innovationsprojektet ”En vej ind i fællesskabet” prioriteret ressourcer (ca. 8 mio.kr.) til at udvikle og afprøve nye tilgange og indsatser i grundskolen til unge, der er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Innovationsprojektet tænkes sammen med arbejdet med ungehandlingsplanen og understøtter arbejdet med udvalgte initiativer i ungehandlingsplanen. Der er i innovationsprojektet fokus på udvikling og videreudvikling af virkningsfulde indsatser for udsatte- og sårbare unge. Herunder er fokus på at styrke sammenhængen i de indsatser, der iværksættes for at understøtte den enkelte unges overgang til ungdomsuddannelse i MBU og MSB.

Unge op til 25 år – alle skal med

Den faglige gruppe har til formål at styrke fokus i samarbejdet på tværs af MBU og MSB om udsatte unge op til 25 år. Formålet med den kommunale ungeindsats (KUI) er at sikre, at ansvaret for den unge indtil det fyldte 25 år er præcist og effektivt forankret, så de unge, der har behov for støtte på tværs af flere områder, ikke oplever at skulle koordinere sin egen sag og indsats. Derudover skal gruppen sikre, at området for FGU, koordineres mellem MBU og MSB.

Forslag til politisk prioritering:

6. marts 2019

Side 6 af 6

Styrke af fastholdelsesindsatserne	Det forslås, at der afsættes midler til, at der i samarbejde med ungdomsuddannelserne sker en udvikling og styrkelse af de kommunale fastholdelsesindsatser.
Understøtte at gruppen af "gamle unge" tager en erhvervsuddannelse	Det forslås, at der afsættes midler, så der kan iværksættes indsatser for unge, som ikke umiddelbart har forudsætninger, så de kan profitere af et FGU-forløb. Indsatserne skal iværksættes, så de kan forberede de unge mod en erhvervsuddannelse og / eller beskæftigelse.

Bilagsforside

Dokument Titel:	Memo- drøftelse på af hørings svar til erhvervsplan_DOCX
Dagsordens titel	Drøftelse af hørings svar til erhvervs handleplan (tema om overgang til uddannelse) (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	6

5. april 2019
Side 1 af 2

Drøftelse af hørings svar til erhvervsplan (vedr. tema om flere unge på erhvervsuddannelserne)

Baggrund:

Borgmesterens Afdeling har primo 2019 inviteret MBU til at deltage med en repræsentant i arbejdsgruppen Arbejdskraft og talent i forbindelse med udarbejdelse af den nye erhvervsplan for Aarhus.

Efter de to første møder har BA udarbejdet et udkast til det færdige materiale (mødet den 1. april blev derfor aflyst og erstattet af en "digital høring" – hvor Børn og Unge bedes sende et hørings svar). I bilag 1. er vedlagt udkast til erhvervsplan.

I udkastet til erhvervsplan fokuseres på fire temaer:

- Flere unge på erhvervsuddannelserne
- Bedre rammer for international arbejdskraft
- Færre højtuddannede ledige
- En styrkelse af efter- og videreuddannelse

Set fra Børn og Unges perspektiv, er det første tema (flere unge i erhvervsuddannelse) mest relevant at kommentere på – set i forhold til det arbejde der er i gang med formulering af nye måltal og ungehandlingsplanen.

Indstilling:

Det indstilles,

- At der på rådmandsmødet gives retning for Børn og Unges hørings svar til erhvervsplanen (særligt hvad angår formuleringen af tema om flere unge i erhvervsuddannelse).

Der udarbejdes på baggrund af drøftelsen på RMM et hørings svar fra Børn og Unge til Borgmesterens Afdeling.

Proces for arbejdsgruppens arbejde har været planlagt som følgende:

- Møde, mandag den 4. februar 2019, Brainstorm, prioritering
- Møde: mandag den 4. marts 2019, Udvikling af løsninger
- Møde: mandag den 1. april 2019, Anbefaling om tiltag inden for Arbejdskraft og talent (aflyst)

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 40 12 44 59

Direkte e-mail:
jcal@aarhus.dk

Sag: 17/025386-38
Sagsbehandler:
Jesper Callesen

5. april 2019
Side 2 af 2

Deltagere i arbejdsgruppen:

Annette E. Lauridsen, AARHUS TECH (formand)
Gitte Nørgaard, Aarhus Business College
Vibeke Jensen, Sociale Forhold og Beskæftigelse
Lene Hartig Danielsen, Kultur og Borgerservice
Ole V. Christiansen, LO Aarhus
Søren Sørensen, HK Østjylland
Søren Dyhr, Aarhus Haandværkerforening
John Westensee, Erhverv Aarhus
Christian Mathiasen, Erhvervsakademi Aarhus
Anne Thorø, Studenterhus Aarhus
Dorte Fristrup, Aarhus Statsgymnasium
Jesper Hosbond, Business Region Aarhus
Carina Molsen Nielsen, Studenterrådet ved AU
Marianne Holst Nielsen, Børn og Unge
Henrik Lodberg, Region Midtjylland
Peter Nordheim, Dansk Byggeri
Anette Schmidt Laursen, SOSU Østjylland
Anders Strange, DI Østjylland
Torben Gadegård, Dansk Metal
Anne Sofie Fogtmann, AC
Lisbeth Katborg Bjerre, VIA University College
NN, Studenterrådet ved VIA
NN, Aarhus Universitet

Bilag:

Bilag 1. Udkast erhvervshandleplan. (Drøftelsen på RMM vedrører side særligt formuleringen af side 2-3)

Bilag 2/2

Dokument Titel:	Udkast til erhvervshandleplan_arbej dskraft og talent_DOCX
Dagsordens titel:	Drøftelse af høringsvar til erhvervshandleplan (tema om overgang til uddannelse) (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	6

20. marts 2019
Side 1 af 7

Arbejdskraft og talent

Danmark oplever i disse år et opsving, som har ført til en stigende mangel på arbejdskraft. Beskæftigelsen er med knap 3 mio. beskæftigede rekordhøj ved indgangen til 2019, mens ledigheden falder og er på vej ned på et niveau fra før finanskrisen. Den stigende mangel på kvalificeret arbejdskraft er imidlertid en trussel for væksten på både kort og længere sigt, samtidig med at den udgør en historisk mulighed for at flere mennesker får adgang til arbejdsmarkedet, såfremt vi formår at sikre det rette match. Arbejdskraft og talent er et afgørende brændstof for erhvervslivets vækst. Derfor er det helt centralt, at vi giver de bedste rammebetingelser for udviklingen af arbejdskraft og talent i Danmark.

Med over 50.000 studerende på videregående uddannelser og hele bredden i uddannelsesudbuddet, står Aarhus i en særdeles gunstig position til at spille en afgørende rolle. Aarhus har som én af Danmarks absolut største uddannelsesbyer og dermed storleverandør af arbejdskraft til erhvervslivet i både byen, regionen og hele landet en særlig opgave og forpligtelse til at bidrage til den fortsatte vækst ikke kun lokalt og regionalt, men også nationalt.

Samtidig kan det dog konstateres, at den store produktion af dimittender i Aarhus ikke på kort sigt kan absorberes af det lokale erhvervsliv. Aarhus har derfor løbende over 2.000 ledige akademikere, også selvom flere end 7.500 ledige akademikere kommer i job i løbet af et år. I alt er der løbende omkring 6.500 ledige i Aarhus, hvilket står i kontrast til den stigende mangel på arbejdskraft.

De gode konjunkturer skal derfor bruges til, at langt flere mennesker får fodden ind på arbejdsmarkedet – til gavn for væksten i virksomhederne, som mangler arbejdskraft, og til gavn for det enkelte menneskes muligheder for at udfolde sig og skabe et indholdsrigt liv. En central nøgle til succes er at opnå et bedre match mellem kompetenceudbud og -efterspørgsel.

Når det gælder arbejdskraft og talent, bør det derfor være erhvervsplanens overordnede vision, at alle 25 årige skal gives en mulighed for at være en del af arbejdsfællesskabet fra senest 2024.

Denne vision skal indfries gennem konkrete initiativer inden for følgende fire selvstændige indsatsområder, som supplerer hinanden:

- Flere unge på erhvervsuddannelserne
- Bedre rammer for international arbejdskraft
- Færre højtuddannede ledige
- En styrkelse af efter- og videreuddannelse

BORGMESTERENS AFDELING

Erhverv og By
Aarhus Kommune

Erhvervs- og Byudvikling

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 41 85 61 00

Direkte e-mail:
cls@aarhus.dk

Sag: 18/065397-15
Sagsbehandler:
Christian Lausten Sørensen

Alle fire indsatsområder bidrager således samlet set til et bedre match mellem virksomhedernes behov for kvalificeret arbejdskraft og udbuddet af kompetencer.

20. marts 2019
Side 2 af 7

FLERE UNGE PÅ ERHVERVSUDDANNELSERNE

- Aarhus som foregangsby for indsatsen for flere unge på erhvervsuddannelserne

I efteråret 2018 indgik et bredt flertal i Folketinget en aftale om erhvervsuddannelserne, som skal øge både søgningen til og gennemførelse af erhvervsuddannelser blandt unge. Den direkte årsag til at indgå aftalen er udsigten til mangel på faglært arbejdskraft. Aftalen indeholder blandt andet mere praksisfaglighed i folkeskolen, indsatser for at øge ældre unges søgning til erhvervsuddannelser, samt konkrete initiativer til fremme af fastholdelse og gennemførelse på erhvervsuddannelserne. Kommunerne forpligtes i højere grad til at bidrage til at få flere unge til at tage en erhvervsuddannelse, blandt andet gennem krav om lokale målsætninger på området.

Den demografiske sammensætning i Aarhus og konkurrencen fra andre uddannelser har historisk set betydet, at Aarhus har haft en lavere andel af unge, der søger mod erhvervsuddannelserne efter afslutning af grundskolen, sammenlignet med landsgennemsnittet. Andelen har siden 2000 været støt faldende fra godt 25% til omkring 11% i 2016, hvor den har stabiliseret sig. I 2018 valgte således lige knap 12% af de unge, der afsluttede grundskolen, en erhvervsuddannelse, mens godt 81% valgte en gymnasial uddannelse, og de resterende 7% valgte STU, FGU eller andre ungdomsuddannelser.

Kommentar [CLS1]: Disse tal opdateres med tal for 2019, når de foreligger endeligt

Hvad/hvordan: Der opstilles et konkret mål om, at andelen af unge i Aarhus, der vælger en erhvervsuddannelse, skal fordobles i perioden 2019 til 2024. I forvejen har der gennem de seneste to årtier eksisteret et tæt og velfungerende samarbejde mellem erhvervslivet, erhvervsskolerne og Aarhus Kommune. For at nå målsætningen om en fordobling af andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse, skal dette samarbejde styrkes yderligere i både dybden og bredden, blandt andet ved at inddrage de unge, Jobcenteret og Ungdommens Uddannelsesvejledning mere aktivt. Det styrkede samarbejde skal kunne fungere som forbillede for andre byer. Samarbejdet skal bygge på konkrete indsatser. I forvejen har Aarhus Kommune vedtaget en Ungehandleplan, som omfatter unge op til 25 år – altså både de unge, der forlader grundskolen og de såkaldt unge voksne, der skal vejledes i uddannelsesvalget. Ungehandleplanen indebærer blandt andet en styrkelse af valgkompetencerne hos de unge og obligatorisk praktik i grund-

20. marts 2019
Side 3 af 7

skolen. Virksomhederne skal desuden være langt mere synlige i undervisningen i grundskolen eksempelvis gennem adoption af skoleklasser og involvering i undervisningen, ligesom virksomhedsledere skal inviteres til at indgå i et ambassadørkorps, som kan synliggøre perspektiverne i erhvervsuddannelserne over for de unge og deres forældre. Derudover skal Aarhus SKILLS fastholdes som et koncept, hvor unge og deres forældre kan få et håndgribeligt indtryk af erhvervsuddannelserne.

Som supplement hertil skal der udarbejdes en strategi til fremme af STEM-kompetencer (science, technology, engineering and math) i folkeskolen, hvilket helt generelt kan bidrage til en større søgning til erhvervsuddannelserne.

Hvorhen/hvorfor: For at sikre, at der også i en by som Aarhus er adgang til kvalificeret faglært arbejdskraft, er der behov for at langt flere unge vælger en erhvervsuddannelse og gennemfører den. Erhvervsliv, erhvervsskoler og Aarhus Kommune forpligter sig på i fællesskab at nå målsætningen om en fordobling af andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse fra 2019 til 2024. Det kræver et nytænkt og forbilledligt samarbejde både i bredden og dybden på tværs af parterne. Erhvervsplanen skal understøtte og supplere Aarhus Kommunes Ungehandleplan med konkrete initiativer, der skal synliggøre, uddybe og udnytte det unikke samarbejde mellem aktørerne.

Hvem: Aarhus Kommune, erhvervsskolerne og virksomhederne i et tæt og forpligtende samarbejde

BEDRE RAMMER FOR INTERNATIONAL ARBEJDSKRAFT

- Fastholdelse af international arbejdskraft og talent gennem bedre trivsel

Virksomheder i Danmark er afhængige af en løbende tilførsel af kvalificeret dansk arbejdskraft på alle niveauer. Visse virksomheder har derudover behov for internationale spidskompetencer, samt internationale medarbejdere, som generelt kan tilføre et internationalt udsyn i en globaliseret verden. Der findes i Danmark godt 200.000 udenlandske lønmodtagere. Analyser (Damvad 2018 <file:///C:/Users/azbre07/Downloads/Evaluering-af-international-arbejdskraft.pdf>) viser, at international arbejdskraft giver adgang til kompetencer, som virksomheder har svært ved at rekruttere i Danmark, ligesom international arbejdskraft øger den samlede beskæftigelse i virksomhederne. Andre analyser (DI 2018

20. marts 2019
Side 4 af 7

<https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2018/5/raaderummet-i-dansk-oekonomi-afhaenger-af-udenlandsk-arbejdskraft/>) har vist, at de indvandre-
re, der har erhverv som opholdsgrundlag, samt indpendling af udenlandsk
arbejdskraft til Danmark bidrager med ca. 19½ mia. kr. til de offentlige finan-
ser i 2025. Med andre ord er international arbejdskraft en god og nødvendig
forretning for Danmark.

Aarhus Kommune nedsatte i 2016-17 et internationaliseringsudvalg, som
blandt andet fokuserede på international arbejdskraft og deres trivsel i byen.
Udvalget udarbejdede en international strategi, som blev vedtaget af byrå-
det, og som i disse år implementeres både internt i Aarhus Kommune og
blandt samarbejdspartnere i erhvervslivet og blandt uddannelsesinstitutio-
nerne.

Hvad/hvordan: Internationale medarbejdere og studerende skal fastholdes i
højere grad, end tilfældet er i dag. Virksomhedernes omkostninger til rekrut-
tering kan reduceres ved at styrke internationale medarbejders modtagelse
og fastholdelse gennem øget trivsel. Ligeledes skal internationale studeren-
de, som allerede har tilvalgt Aarhus, sikres bedre muligheder for at opnå
beskæftigelse og dermed blive i byen. I den internationale strategi for Aar-
hus er der oplyst en række tiltag, herunder etableringen af et internationalt
hus, som vil bidrage positivt til erhvervsplanens ambition om at fastholde
internationale medarbejdere og studerende. Der bør i den forbindelse især
fokuseres på medrejsende familiers trivsel i form af adgang til spouse jobs
og en særskilt indsats for integrationen af børn af expats i grundskolerne i
Aarhus. Herudover skal matchmaking mellem internationale studerende og
virksomheder (evt. gennem Business Region Aarhus) styrkes.

Hvorhen/hvorfor:

Væksten i Aarhus er blandt andet afhængig af byens evne til at agere inter-
nationalt. Internationale talenter – det være sig medarbejdere eller studeren-
de og dimittender – bidrager i stort omfang til væksten og jobskabelsen i
Aarhus. Øget globalisering med den medfølgende internationalisering og
øgede mobilitet stiller store krav til byens evne til at agere i en international
hverdag for at udnytte globaliseringens muligheder og afbøde de værste
udfordringer ved den. Som sådan er internationalisering både et mål i sig
selv, som kan øge åbenhed og mellemfolkelighed, og et middel, som kan
bidrage til fremtidens vækst og velfærd.

20. marts 2019
Side 5 af 7

Hvem: Aarhus Kommune i samarbejde med International Community, erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne, Studenterhuset og andre relevante aktører

BEKÆMPELSE AF LEDIGHED BLANDT HØJTUDDANNEDE

- Brobygning mellem studerende og erhvervslivet

På trods af den store efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft står vi i Aarhus i den paradoksale situation, at vi har en relativt høj dimittendledighed. Den private sektor absorberer en stor del af de nyuddannede akademikere og andre højtuddannede, men virksomheder, uddannelsesinstitutioner og studerende har behov for et langt større kendskab til hinanden, og hvad de kan tilbyde hinanden.

Aarhus Kommune har i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2019 og frem besluttet en forstærket beskæftigelsesindsats med henblik på at få 3.000 ledige i job over en to-årig periode i 2019 og 2020. Reduktionen af antal ledige akademikere er en væsentlig del heraf, og erhvervsplanens tiltag for bekæmpelse af ledighed blandt højtuddannede skal ses i den sammenhæng. Den forstærkede beskæftigelsesindsats betaler sig både for virksomhederne, som får adgang til arbejdskraft via Jobcentret, for den enkelte ledige, som får en fod inden for på arbejdsmarkedet, og for Aarhus Kommune, som kan reducere sine udgifter til offentlig forsørgelse.

Hvad/hvordan: Som supplement og i koordination med den forstærkede beskæftigelsesindsats skal der iværksættes to indsats, der kan modvirke den dobbelte blindhed blandt studerende og virksomheder. For det første igangsættes en studiejobssatsning, som blandt andet kan indeholde både brobygningsarrangementer, virksomhedsbesøg, vejledning i opsætning af studiejobs, hjælpe studerende at beskrive deres realkompetencer, samt andre tiltag, der kan bidrage til at synliggøre studerende og virksomheder over for hinanden. Herudover skal der igangsættes en SMV-kampagne, som synliggør fordelene ved at ansætte nyuddannede evt. gennem studiejobs, samtidig med at potentialerne i SMV'erne markedsføres over for studerende og nyuddannede. Erfaringerne fra Studenterhusets "Meet'n'Match" kan anvendes i den forbindelse. Herudover skal der etableres et korps af ambassadører fra erhvervslivet og rollemodeller bestående af unge dimittender, som kan indgå direkte i undervisningen på uddannelsesinstitutionerne og synliggøre arbejdsmarkedspotentialerne i uddannelserne.

20. marts 2019
Side 6 af 7

Hvorhen/hvorfor: Formålet med en studiejobsindsats og en SMV-kampagne er at imødegå den dobbelte blindhed hos virksomheder og studerende/nyuddannede og derigennem bekæmpe ledigheden blandt højtuddannede. På den måde skal de to indsatser bakke op om og koordineres med den forstærkede beskæftigelsesindsats, som er indledt i starten af 2019.

Hvem: Aarhus Kommune, erhvervslivet, organisationer, Studenterhuset og andre relevante aktører.

LØFT AF EFTER- OG VIDEREUDDANNELSE

- én samlet indgang og Udays for voksne

Arbejdsmarkedet er i forandring blandt andet på grund af den stigende automatisering og digitalisering – og dermed forandres også virksomhedernes behov for bestemte kompetencer. For at imødekomme udviklingen kræver det en arbejdsstyrke, der opkvalificeres løbende. Efter- og videreuddannelser foregår på mange forskellige uddannelsesinstitutioner, på mange forskellige niveauer og i mange kombinationer, og det kan derfor være svært at overskue, hvilke muligheder der er. Undersøgelser viser, at hver tredje dansker ikke mener, at vedkommende har behov for efter- og videreuddannelse, hvilket står i skærende kontrast til arbejdsmarkedets behov. Derfor er der ikke kun tale om et behov for mere overskuelighed af de eksisterende tilbud – der kræves også en indsats for at udbrede budskabet om nødvendigheden af og glæden ved livslang læring.

Hvad/hvordan: På baggrund af anbefalinger fra ekspertgruppen om efter- og videreuddannelserne, nedsat som del af trepartsaftalen i 2016, er der i 2018 lanceret en national platform med overblik over alle efter- og videreuddannelser. Platformen suppleres af en hotline, hvor interesserede kan få vejledning i alt, der relaterer sig til efter- og videreuddannelser. Disse nye muligheder for overblik og vejledning bør udnyttes optimalt, og derfor bør Aarhus søge indflydelse på de nationale indsatser – både de igangsatte og de fremtidige. Derudover vil Aarhus Kommune i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne gøre opmærksom på og motivere til at både den enkelte medarbejder samt virksomhederne benytte sig af de nye og forbedrede vejledningstilbud samt de mange tilbud, der findes inden for efter- og videreuddannelse.

20. marts 2019
Side 7 af 7

For at skabe synlighed skal der arrangeres en slags U-days for voksne, hvor udbydere af efter- og videreuddannelse præsenterer deres tilbud – enten i form af en messe eller som et åbent hus-arrangement som U-days, hvor unge besøger de enkelte uddannelsesinstitutioner for at lære mere om deres uddannelsesmuligheder. U-days for voksne skal skabe overblik og kendskab til de mange muligheder for opkvalificering samt muliggøre et positivt, fysisk møde mellem virksomheder og uddannelserne.

Hvorhen/hvorfor: Arbejdsstyrken i Aarhus kommune skal opkvalificeres – både for at styrke den enkelte medarbejders arbejdsliv og for at imødekomme virksomhedernes behov, der konstant er i forandring blandt andet som konsekvens af den øgede digitalisering og automatisering. Det er derfor nødvendigt med en indsats på både lokalt og nationalt niveau, der ikke kun skaber overblik over tilbuddene, men også motiverer til at benytte sig af dem. Indsatsen skal involvere arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutionerne og Aarhus Kommune.

Hvem: Aarhus Kommune, relevante uddannelsesinstitutioner samt arbejdsmarkedets parter. Eventuelt nedsættelse af arbejdsgruppe med ansvar for videre udvikling kampagne og U-days for voksne.

Ressourcer: -

Bilagsforside

Dokument Titel:	Præsentation af temadrøftelse af skolebyggeri og anlægsudfordringer
Dagsordens titel	Børn og Unge-udvalgets temadrøftelse af anlæg og skolebyggeri (HP)
Dagsordenspunkt nr	7

Præsentation af temadrøftelse af skolebyggeri og anlægsudfordringer

5. april 2019
Side 1 af 2

Børn og Unge-udvalget har tidligere besluttet at Udvalget får en generel orientering den 10. april 2019 om arbejdet med anlægsbudgettet frem mod budgetforhandlingerne for 2020, og at Udvalget den 19. august 2019 følger op på den første drøftelse, hvor der gives supplerende information om den konkrete planlægning af arbejdet med skolebyggeri.

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Udvalget drøfter på den baggrund emnet.

I dette notat præsenteres de hovedudfordringer der gælder på Børn og Unge området i den kommende tid, som særligt omfatter skolebyggeri. Notatets temaer udfoldes på Udvalgets møde den 10. april 2019.

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Anlægsområdet omfatter i hovedtræk sikring af pasningsgarantien ved udbygning af dagtilbud indenfor de otte garantidistrikter, og udbygning af skoler med lokaler til undervisning og SFO.

Telefon: 93 89 00 79
Direkte telefon: 51 57 67 56

De eksisterende skoler har også behov for ekstra faglokaler, bedre skoletoi- letter og plads til pædagogiske arbejdspladser i takt med at skolerne får flere elever. Udover udbygning af eksisterende skoler er der i de kommende år også behov for nye skoler.

Direkte e-mail:
jhbe@aarhus.dk

Sag: 17/057168-4
Sagsbehandler:
Jacob Hansen Beuschau

Hertil kommer behov for en generel modernisering af skolerne, hvor særligt et løft af skolernes indeklima er aktuelt. Tilsvarende er der på dagtilbudsområdet grund til at rette fokus på indeklimaet i dagtilbudsbygninger.

Byrådets partier drøfter den 20. maj behov og muligheder for at sikre gode fysiske rammer omkring skoletilbud og dagtilbud til børnene og de unge i de udsatte boligområder Gellerup/Toveshøj og Bispehaven.

Endelig er der på anlægsområdet et fortsat fokus på en mere effektiv anvendelse af bygningskapaciteten.

Aktuelle indsatser

Børn og Unge og borgmesterens afdeling analyserer i foråret behovet for nye skoler i de kommende år. På udvalgmødet gives en foreløbig introduktion til de prognosemæssige forudsætninger for den analyse. Børn og Unge-udvalget er tidligere blevet præsenteret for en analyse, der viste behov for i de kommende 10-15 år at bygge yderligere fem skoler. Byrådet har besluttet at bygge den første af de fem skoler i Nye.

Som en del af budgetgrundlaget udarbejder Børn og Unge hvert år en analyse på grundlag af den nyeste befolkningsprognose. Analysen viser, i hvilket omfang der er behov for nye pasningspladser i dagtilbuddene og nye

lokaler på skolerne til undervisning og SFO. De foreløbige resultater præsenteres for udvalget den 10. april.

5. april 2019
Side 2 af 2

I Aarhus Kommunes skoleudbygningsprogram registreres også behov for faglokaler, pædagogiske arbejdspladser og skoletoiletter. De foreløbige opgørelser af de ajourførte behov på disse områder vil også blive præsenteret for udvalget den 10. april.

En del af de 46 folkeskoler i Aarhus rummer også special- og modtageklasser. I takt med at skolernes kapacitet i stigende grad presses, bliver det løbende vanskeligere at finde kapacitet til special- og modtageklasser uden at bygge til det. Hidtil har det været en byrådsbesluttet praksis ikke at bygge ud som følge af et behov for plads til special- og modtageklasser. Det er således en forudsætning at special- og modtageklasser kan flyttes mellem skolerne, ligesom det forudsættes i skoleprognosen, at antallet af special- og modtageklasser ikke stiger. På udvalgets møde den 10. april vil der blive lejlighed til at drøfte, om byrådet skal tage stilling til en anden praksis for special- og modtageklasser, som indarbejder den forventede udvikling i antallet af special- og modtageklasser i prognoserne fremover.

Børn og Unge arbejder frem til årsskiftet med en indeklimastrategi, som tager sit afsæt i skoleområdet blandt andet afledt af et tilskud fra RealDania. Hensigten er, at indeklimastrategien kan anvise behov for indsatser for et bedre indeklima på skolerne, herunder anvise en prioriteringsrækkefølge. Det er endvidere muligt at anvende den viden der indsamles på skoleområdet, til efterfølgende at udarbejde en tilsvarende indeklimastrategi og indsatsplan på dagtilbuds og FU området.

Byrådet har i budgetforliget for 2018 bedt om en analyse af køb og salg af jord, blandt andet foranlediget af, at Børn og Unge i de mere fortættede dele af kommunen har vanskeligt ved at finde byggegrunde til nye dagtilbudsafdelinger og nye skoler. På udvalgets møde den 10. april vil der blive givet en status på aktuelle udfordringer med at finde byggegrunde.

På baggrund af udvalgets temadrøftelser vil Børn og Unge udarbejde forslag til udmøntning af anlægsbufferen i Budget 2020-2023, hvor byrådet i 2022-2023 skal prioritere 152 mio. kr. Her kan f.eks. investeres i bedre indeklima, skolevækst og flere faglokaler m.v.